

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétzer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal

Budapest, József-körút
5. szám.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet
Első Magyar Vivó-Egylet,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Főv. Vivó-Club,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Magyar Uszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet.
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egyl.
Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egyl.,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Országos kerékpár túrakönyv.

A Magyar kerékpáros szövetség megalakulása után mindjárt egy oly üdvös, háladatos, nagy munkához is fogott, mely minden sportbarátnak tiszteletét érdemli ki. Megírják ugyanis Magyarország utazási könyvét, melyet ép úgy használhat majd a gyalogló turista, mint a kerékpáros. A tervezetben ugyan nincs megemlítve, de bizonyosan gondoskodni fog a szerkesztőség, hogy a könyv mellett egy külön e célra készült pontos térkép is legyen és hogy itt és a könyvben az utak emelkedése és lejtése is ki legyen tüntetve. A felhívást itt közöljük:

Magyarország kerékpáros közönsége még mindig híján van egy az ország minden útvonalaira kiterjedő és e mellett pontos és megbízható túrakönyvnek. A „Magyar kerékpáros szövetség” központi elnökségétől megbízatást nyervén, ilyenek összeállítására, felkérjük Magyarországon összes kerékpárosait az országos cél érdekében az alább kidolgozott tervezet szerinti egységes közreműködésre.

A kibocsátandó túrakönyv két részből fog állani:

Az első rész tartalmazná az egyes megyék székhelyei közti legajánlatosabb összeköttetések — esetleg más útvonalaknak is — Baedeker-szerű leírását, a „Steirischer Radfahrer-Gauverband” új túrakönyvének („Tourenbuch für Steiermark”) mintájára a városnak és az útba eső nevezetességeknek, az utak minőségének leírásával, az ajánlható fogadóknak felemlítésével, e mellett kitüntetve a kilométeres távolságokat is helységről helysére. Felkérjük Magyarországon összes kerékpárosait, hogy az általuk jobban ismert vidékek ily főbb útvonalainak e nemű ismertetésével e munkához hozzájáruljanak.

A könyv második részének feladatát képezné a kerékpáros-kirándulásoknál és túrázásoknál bejárt távolságoknak pontos és hiteles forrásául szolgálni. Felölelné a magyar szent korona országainak mindazon útvonalait, a melyek hatóságilag felmérve és kilométerjelzőkkel ellátva vannak, valamint a szomszédos országok csatlakozó főbb útvonalait. A könyv ezen részében az útvonalak iránya mindenütt követné az utak hatósági fölmérésének és a kilométerjelzők egymásutáni elhelyezésének fonalát, tekintet nélkül arra, hogy így egyenes összeköttetést nyerünk-e a két város közt vagy nem.

Minden egyes a jegyzékbe felvett helység és útleágazás mellé a távolsági adat az ott a helyszínen található kilométerjelzőről irandó le. A feljegyzésnek a kilométer tizedrészéig terjedő pontossággal kell történnie. A hol a kilométer tizedrészei az út mentén megjelölve nincsenek, ott legajánlatosabb azok meghatározását a pedálfordulatok megszámlálása útján eszközölni, meghatározván előbb, hogy 1 km.-re hány pedálfordulat esik. Kiváló gond fordítandó az útvonal kiindulási pontjának, azaz azon pontnak fölkeresésére, a hol a 0'0 kilométerkönek kell lennie és ezen pont fekvésének a jegyzékben való megjelölésére.

Minden egyes helységnél a feljegyzett távolsági adat az útvonal azon pontjára vonatkozzék, a mely a főtemplom tornyához legközelebb esik. A hol ezen általános szabály elégségesnek nem mutatkozik vagy attól való eltérés kívánatos, ott a fölvetett pont fekvése rövid szavakkal, de minden kétséget kizáróan körülírandó. A helységeken kívül az útleágazások is feljegyzés tárgyát képezzék, ha a mellékút szintén olyan, a mely kilométerjelzéssel bir. Oly helységek, melyek az útvonal által csak érintetnek, különösen ha kisebbek kihagyhatók; olyanok is, melyek az útvonal által keresztülszelletnek, ha templommal vagy pósthivatallal nem birnak.

Fölkértenek a t. munkatársak, azon helységeket, melyekben a túrázó kerékpáros tisztességes ebédre és éjjeli szállásra számíthat, a helység nevének aláhúzásával megjelölni. Ezek a közzétételnél vastag betűkkel való nyomás által lesznek megkülönböztetve. A beküldött adatok addig is, míg összegyűjtve és rendezve könyv alakjában ki nem bocsáthatók, a „Magyar kerék-

páros szövetség" hivatalos értesítőjében a beküldő nevének felemlítésével időközönként közzétételnek, hogy ily nyilvántartás mellett a kerékpáros közönség folyton tájékozva legyen az iránt, mely útvonalak fölvétele van már hátra, melyek azok, a melyeké már befejezett és így czélyszerű munkafelosztás jöhessen létre.

Minden egyes távolsági adat csak akkor fog hitelesítettnek és a túrakönyv számára megérettnek tekintetni, ha kétszer megegyezőleg fölvétel. Kíváncsinos, hogy e két fölvétel két különböző egyén által és lehetőleg más-más alkalommal történjék, de elfogadtnak oly adatok is, melyek hitelesítése ugyanazon egyéntől ered és ha ugyanazon keletű is, mint az első fölvétel. (Pl. oda- és visszamenőben fölvett adatok vagy olyanok, melyek első fölvétele az innenső kilométerkörre, második fölvétele továbbmenőben a túlsó kilométerkörre vonatkoztatva). A beküldők kéretnek, az egyszeri fölvétellel nyert adatokat a jegyzékben az által megkülönböztetni a kétszeri fölvétellel nyertektől, hogy utóbbiaknál aláhúzzák a kilométer-számot. A közzétételnél a már hitelesített számadatok vastag nyomással lesznek megkülönböztetve a még hitelesítendőktől, hogy a nyilvánítás erre is kiterjedjen.

Beküldések czímzése: Eisvogel Ferencz, szöv. kapitány Budapest, I., Mozdony-utca 9. — Balogh Hugó, szöv. titkár, Budapest, II., Tölgyfa-utca 17. — Földváry Tibor, Budapest, V., Bálvány-utca 5.

Minden egyes közlés köszönettel fogadatik és legyen az magában véve bármily csekélynek látszó töredék; a szerkesztőség feladata lesz az egyes láncszemek közt az összeköttetést létesíteni!

Balogh Hugó
szöv. titkár.

Dr. Gerenday György
szöv. elnök.

Eisvogel Ferencz
egyes. kapitány.

Lovasjáték a XIX. században.

(Emlékeim a vívás sportjáról.)

Irta: Legouvé Ernő.

(Vége.)

A modern lovagjáték megtörtént, engem elragadott, mondhatnám megbűvölt. Gyönyörű volt látni a nemes küzdőket e nemes versenyben. Mintha a mult idők, férfias, edzett alakjai feltámadtak volna és elénk varázsoltak volna testre, lélekre egészséges szokásaikat. Ez alatt az öt óra alatt minden szép volt. A küzdők alakja, magatartása, ügyessége, nyíltsága! Nem volt egyetlen egy eltagadott vágás sem, egyetlen egy haragos szó, egyetlen egy cigaretta füstje sem. Negyven összecsapást tettek és mindegyikben Tasso vagy a jó öreg Homér ös alakjai vonultak el előttünk.

Ime egy szép szokás, egy szép gyakorlat, egy egészséges foglalkozás, minőt ajánlhatok minden nemzet fiainak. Nincsen szebb, mintha a nemzet virága, a jövő záloga, a fiatalság az effélékben gyakorolja magát, a tivornyázás és az elpuhító szórakozások helyett. Csak-hogy nagy akadályai vannak ennek, nálunk is, más népeknél is.

Az anyák, a mi eléggé nem sajnálható, általánosságban nagy előítéllettel viseltetnek a vívás sportja ellen. Rettegnek a kardtól és a vitortól és szeretetük, gyöngédségük fiaik iránt azt képzelgeti velük, hogy minden vívóterem spadassinokat csinál belőlük. Pedig ez nagy csalódás. Csak gyáva lélek mehet bele olyan küzde-

lembe, melyben veszély csakis ellenfelére nézve lehetséges. A nemes szívű ifjak, minők utóvégre is a többséget képezik, éppen erejük és ügyességük tudatában jogot és kötelességet találnak az önmérséklésre és mivel ez az erő másokat is önmérsékletre int, következik, hogy a vívás ügyessége kettős ok a párbajok megritkítására.

Az anyák komoly és hasznos barátságokat óhajtának fiaik számára; nos, mondhatom, nincs jobb barátság, mint a mely a karddal kezünkben fejlődik ki: nemcsak barátok vagyunk így, hanem fegyvertársak is.

Az anyák óhajtják, hogy fiaiknak egészséges és hasznos szórakozásai legyenek. Nos, egy vívóterem olyan színhely, mely éppen annyira bővelkedik a mulatót érdekességekben, mint a színház. Elsőben is, sok vívó van ott a ki nem vív és sohasem is fog vívni; azután olyan vívók is vannak ott, a kik elhízás ellen vívnak, kiknek orvosuk vagy nejük soványodást rendelt és a kik, miután két óráig ki izzadták, ki lihegték, pihegték magukat, büszkén így kiáltanak fel:

— Na most sokat vívtam!

Egy vívóterem ezenkívül még jó megfigyelési iskola is. Ott megtanuljuk megítélni az embereket. Karddal a kézben nincs lehetséges tettetés, öt percznyi vívás után a képmutatás minden máza felolvad a homlokon jelentkező izzadási cseppekben és az udvarias, világi, simán beszélő ember helyett az igazi ember áll előttünk, a gondolkodó, vagy szeleburdi, gyenge vagy szilárd, ravasz vagy őszinte, jó vagy rossz indulatú. A lelket talán semmisem tükrözi olyan jól vissza, mint az a vas-álarcz karddal a kézben. Emlékezem, hogy egy ízben egy erőteljes ügynökkel vívás után, kinek megígérttem, hogy szállítmányokat fogok nála megrendelni, így szóltam a vívómesterhez:

— Ettől az embertől nem fogok vásárolni semmit.

Bora is olyan hamis, mint maga. Minden vágást eltagad.

Az atyáknak is ajánlom ezt a módszert, kiknek férjhez adó leányaik vannak. Ha egy kérő állit be hozzájuk, ne vesztegessék idejüket információk beszerzésével, melyek gyakran hazugok, — mondják egyszerűen leendő jelölt-vejüknek ezt:

— Hajlandó-e velem egy kicsit vívni?

Egy óra mulva többet fognak megtudni jellemük felől, mint hat heti kutatás után.

Végre, — mert már be kell fejeznem tárgyamat, — az anyák nem kívánják, hogy fiaiknak szenvedélyeik ne legyenek; csupán arra törekcsenek, hogy ezek jók legyenek, azaz olyanok, melyek a rosszakat előlik. Nos, a vívás szeretete éppen ilyen. Montesquieu azt írja valahol, hogy sohasem volt olyan bánata, melyet egy órai olvasás ne enyhített volna. Távol legyen tőlem, hogy ugyanezt akarjam állítani a vívásról; de annyit állithatok, hogy nincsen olyan aggodalom, melyet egy heves vívás ne oszlatna, nincsen olyan kísértés, melytől meg ne szabadítana. Még most is jól emlékezem rá, hogy fiatalkoromban, a mikor még vasutak nem voltak, husz mértföldnyire is elgyalogoltam, csak-hogy tanuja lehessen valamely vívásnak; blzatosithatom önöket, hogy visszatérve e fárasztó, de testedző gyaloglásból, éppenséggel nem volt kedvem egy-egy fiatalkori kihágás elkövetésére.

Valóban a vívás az a gyakorlat, melyben az ember a legerőteljesebben fejti ki önmagát és a legteljesebben érzi önmagában az életerőt. Vívás alatt nagy hullámokban fut a vér ereinkben, szívünk hevesebben dobog, fejünk forr, ütöreink megremegnek és reszketnek, melünk pihegve kidomborul, porusaink felnyílnak; és ha elgondoljuk, hogy az életerő ezen öröméhez a megtízszerezett erő és ügyesség érzetének boldogító ereje is

járul; — ha végig gondolunk az önszeretet kéjes örömein. — a vivás élvezetein, a hirtelen fellobbanó nemes haragon, hogy ütést kaptunk, egy szóval a küzdés mindama számos változatain, melyek minden ütésnél végződnek és újra kezdődnek: meg fogjuk érteni, hogy a vivás művészetének gyakorlásában, igazán mamoros elragadtatás van, melyről fogalmat csakis a kártya szenvedélye adhat. Úgy van, a vivás olyan mint a kártya, ennek bűnei nélkül és a ránézve nem létező erények gazdag tárházával. Közös vonásuk a szenvedély felcsigázó hatalmában van.

F. S.

Erős hangok a torna ellen.

Régi törvénye haladásunknak, hogy rombolás nélkül ujat nem alkotunk. Belátjuk, hogy az eddig követett ut helytelen volt, nosza hamar árkot ásunk ide, hogy erre senki ne haladjon s csak az ellentétes irányban keresse boldogulását. Így vagyunk napjainkban a tornatanítással is. A francziák, belgák, maguk a németek is kezdenek a tornatanítás ellen agitálni és az angol játékos testi nevelés felé tekintgetni. De mindjárt jegyezzük meg, hogy az angolok meg remekül felszerelt tornatermeket építenek. Nálunk is megindult épen e lapok hasábjain 12 évvel ezelőtt az agitáció a testi nevelés reformálása érdekében. Ez agitáció sokszor szenvedélyes polemikában folyt és megtörténhetett, hogy a szerkesztők felfogásával ellentétben olyan eszmék is napvilágot láttak, melyek a testi nevelés multját és mai alapját, a tornát egészen megtagadják. Ideje, hogy kijelentsük, hogy mi kezdettől fogva máig a tornázásnak egyedül üdvöztető volta ellen és nem az egész tornázás ellen küzdöttünk; mi soha sem mondtuk, hogy akár a játék, akár a katonai gyakorlatok, akár a verseny, akár az uszás, akár a korcsolyázás *mai iskolázi rendszerünk mellett* együtt véve is pótolhatják a rendszeres tornázást. Mi ma sem akarunk úgy haladni, hogy árokkal válaszsuk el magunkat a régi uttól, hol igen sok becses áthozni való van.

Minden reform-munkában találkozunk oly lelkes harcosokkal, kik csak a dicső célt látják és nem is tekintik meg a harcz helyét. Legfeljebb annyit tudnak körülményekről, mennyi elég lenne a közvitéznek; de ők vezérkedni akarnak. No és a mi testi nevelési reform munkánkban is sok az oly vezérkedni akaró harcos, ki a tornázást csak hirből ismeri. Ezen laikusok véleményét, lelkesedését — olvasóink tudják, — felhasználtuk és az ügy hasznát is vette, de mikor arról van szó, hogy megállapítsuk az iskolai testgyakorlatok újabb anyagát; mikor a jövőnek dolgozunk; akkor nem tekinthetünk a tornagyűlölkö ellenszenvére, sem a tornászok atletagyűlöletére.

Azonban egy sajtósági jelenség arra késztet bennünket, hogy egy a tornázás ellen tulásba csapó véleményt közöljünk. Az ok t. i. az, hogy közelebb az állam felügyelete alatt álló és subventiója által fenttartott tornatanárképző vezetője Maurer János egy felolvasásában a régi német torna mellett tört lándzsát, jónak tartván az egész rendszert minden hozzátartozó utasításaival.

Nem lehet tehát csodálni az ily maradisággal szem-

ben, ha a játékok mellett kardoskodók hevesességükben a fürdővízzel a gyermeket is kidobják; ha a tornázás ellen úgy küzdenek, mint valami vészes, átkos intézmény ellen.

De Gerando Antonia a Magy. Paed. Társ.-ban „Fegyelem és szabadság az iskolában” czim alatt egy igen lelkes felolvasást tartott. Ezen felolvasásnak közöljük itt bevezető részét (a Magy. Paed. után), de csak is úgy mint bunkót, mely üt, de nem alkot. Az eszmék sem ujak olvasóink előtt, de ily egyoldalú világításban mi még sém mutattuk be a tornázást. Az értekezés bennünket érdeklő része következőleg szól:

Marey, ki a tudós világ ítélete szerint, ma korunk egyik legnagyobb physiologusa, 1891-ben megjelent jelentésében kegyetlenül osztorozza, a testi nevelés és fejlődés tekintetéből, az iskolákban bevett gépiesen fegyelmező tornatanítást.

„Néhány erőteljes növendék, mondja, a kiknek életszükségük a testi mozgás, és kik arra mohón vágnak, szenvedélylyel és testi erejük kifejtésével végzik az előszabott mozdulatokat, és azokban nagy ügyességre tesznek szert; de a többi, a satnyák és gyöngék, kiknek legnagyobb szükségük volna az erősödésre, öröm és öntudat, az akarat közreműködése nélkül, végzik, parancsszóra a rhythmikus és monoton mozdulatokat, nincs előttük a tornának elég vonzóereje, hogy legyőzzék a miatt ösztönszerű ellenszenvüket minden testi mozgás és fáradság iránt, a nehézségeket kijátszszák, s a torna semmit, de épen semmit sem használ nekik.

„Ez a torna természetellenes. Térjünk vissza a természethez, helyettesítsük a fegyelmezett, gépies mozdulatokat, oly ügyes és szabad játékokkal, melyek örömet, vigaszt okoznak, melyek versenyre ösztönöznek, a vért gyorsabb, egészségesebb keringésbe hozzák, erőt, ügyességet fejtenek ki, s még a leglustábbakat, a leggyöngébbeket is felköltik, fölrázzák egészségtelen tespedésükből. De nem parancsszóra, hanem önként, szabadon!”

„A mai torna, mondja Leopardi, a vénségnek egy csúf gonosz csinyja, mit a fiatalság ellen annak kárára gondolt ki.”

És valóban, ha elgondoljuk, hogy a németek, a kiktől ez a tudományos fegyelmezett torna eredt, a torna tanítását is tudományos rendszerbe foglalták, a mozdulatokat, a különféle izmok igénybe vétele szerint, családokra, nemekre, fajokra osztották, ünnepélyes elnevezésekkel felfűtták, úgy, hogy Obermann munkájában például, a melyet 1875-ben adott ki az állam költségén, nem kevesebb mint 1642 vezényszó fordul elő.

Természetesen ez hizeleg azon parancsolási viszketegnek, a mely majd minden ember lelkében megvan és kitör, mihelyt alkalom van reá. Aztán a katonai előitéleteknek is jól esik, ha 100–200 gyermeket látnak, a mint egyöntetű mozdulatokat végeznek, a symmetrikus mánia is hízik tőle; de hogy valóban használ-e ez az egyes növendékeknek, avval édes-keveset törődnek. Pedig hát voltaképen az volna a cél, hogy minden egyes növendék testi fejlődésének legmagasabb fokát elérjük, s az egyedet egészségessé, éppé, életerőben gazdaggá tegyük!

Már pedig, ha a katonai fegyelem ily rosszat okoz az iskolában a testi nevelésnél, elmondhatjuk, hogy még sokkal, hasonlíthatatlanul sokkal károsabb a szellemi, az erkölcsi fejlődésre nézve.

A Szabadkai Sport-Egylet.

A „Szabadkai Sport-Egylet” folyó évi rendes közgyűlését február hó 28-án tartotta meg saját torna- és vivó termeiben, a tagok élénk részvétele mellett. Az egyleti elnök távollétében az alelnök Bajsai ifj. Vojnits István elnöklése alatt. Titkar olvassa az elmúlt évről szóló elnöki jelentést. A „Szabadkai Sport-Egylet” 1894. évi szept. hó 1-ső napján alakult meg. Az egyleti alap-

szabályokat a belügyminisztérium minden észrevétel nélkül jóváhagyta, azokat két hét múlva visszaküldötte, melyek a házszabályok és a kerékpárosok menetrendjét egybe foglalva egy kis kötetben kinyomattak és a tagok között szétosztattak. Az egyesület megalakítása iránt rokon-szenves és meleg érdeklődés mutatkozott, mert működését 13 alapító, 105 rendes és 13 pártoló taggal kezdte meg. Az év végén volt rendes tag 129, alapító 15 és pártoló 13. A tagok létszáma csak a jelen évben nyert igazi fellendülést, úgy, hogy most már 200 tagja van az egyesületnek, ezek közt 12 női tag is. Az egyesületi tagok a tornahelyiséget, szakszerű felügyelet és művezetés mellett 1894. évi szept. 1-től az év végéig, vagyis 4 hónapon át 96 órában látogatók száma ez idő alatt 968-at tett ki; naponként átlag 10 tag vett részt a torna és vívógyakorlatokban, megjegyeztetik azonban, hogy a működésről szóló gyenge kimutatást és a tagok rész-vétlenségét egyedül a szűk helyiség okozta.

Az egyesület kerékpár-osztályáról is meg kell emlékezni, melynek tagjai ezen rövid idő alatt meglehetősen szép számot ért el.

Az év végéig 32 kerékpározó tagja volt, kik mindannyian saját géppel rendelkeznek; az osztály élén kapitány és alkapitány áll, kiknek vezénylete mellett 11 kirándulás rendeztetett 132 résztvevővel Palics és Ludasra.

Nem leplezhető hálával kell megemlékezni Szabadka város törvényhatóságáról, midőn 2 labdázó Lawn tennis pályát készíttetett, és minden költség nélkül adta át az egyesületnek, mely a kedvezőtlen időjárás dacára, okt. és nov. hónapokon át 294-en vevén részt a labdázásban, és meglehetősen jövedelmet is hozott.

Ezen eln. jelentés után következett az 1895. évi költségvetés előirányzat megállapítása. Bevételek: Tagsági díjakból 2000 korona, betéti kamatokból 30 kor., lawn tennisből 1500 kor., jégpályából 600 kor., versenyek és bál jöv.-ből 1400 kor., tekepálya jöv.-ből 600 kor., hát-lalékos alapító tagdíjakból 200 kor., készpénz áthozat 1894. évről 315 kor. Kiadások: Szolga fizetés 600 kor., lakbérre 600 kor., egyl. csarnokra (jégpálya csarnok) 500 kor., lawn-tennis szolga és fiuk fizetése 700 kor., fűtés és világítás 400 kor., tornaszerek beszerzésére 500 kor., tekepálya 600 kor., jégpályára 600 kor., kü-lönfélékre 500 kor.

Összesen	Bevétel	6645 kor.
	Kiadás	5000 kor.
Marad		1645 kor.

3-szor. Az alapszabályok módosítása újabb rendkívüli közgyűlésre lett elnapolva. 4-szer. Választmány jav. nagyobb helyiség kibérlése tárgyában megbíztatik a választmány. 5-ször. Indítványok: Piukovits József egyl. elnök, örökös tiszteletbeli elnök; Keresztesi József főv. vívómester és Szemző István urak pedig tiszteletbeli tagokká lettek egyhangulag megválasztva. 6-szor. Tisztviselők, 14 választmányi és 3 póttag, valamint a számvizsg. bizottság megválasztása; Elnök: Pinkovits József, I. alelnök Farkas Zsigmond, II. alelnök ifj. Bajsai Vojnits István, titkár Piukovits Dénes, jegyző dr. Fischer Jákó, pénztáros Schneider Bálint, ellenőr Gugánovits Máté, művezető és szertáros Matkovics Miklós, ügyész Brenner József, orvos dr. Novák József, mérnök Váli Gyula, Számvizsgálók: dr. Bíró Károly, Puzits Márk és Tomassits János egyhangulag. Salga Mátyás, Farkas József ifj., Vojnits Sándor, Vermes Lajos, Funták Gyula, Kohn Sándor, Milassin Sándor, Petonszky József, Vermes Nándor, Neucsaler Dusan, Völgyi Béla, Nietz István és Gaál Sándor választmányi, Krieszhaber Gyula, Milassin Andor és Szudarovits Benő póttagokká lettek megvá-

lasztva. Ezek után az elnök megköszönté a tagoknak, hogy ilyen nagy számban vettek részt a közgyűlésen és buzdítva őket a jövőre is.

A Magyar Athletikai-club tavaszi viadala

1895. évi május 19. d. u. 3 óra.

Nevezési zárnep: 1895. évi május 13. d. u. 7 óra.

Nevezések a Magyar Athletikai Club titkáruak küldendők (Budapest, VIII., Eszterházy-utca, Nemzeti lovarda).

I. Juniorok versenye. Sikfutás (Zártverseny) Távolság: 200 m. A „M. A. C.” azon tagjai részére, kik még nyilvános viadalon futási versenyben díjat nem nyertek. Elsőnek: a club bronz érme. Ha azonban 7-nél többen neveznek, úgy két csoportba sorsoltatnak; a két csoport győztese pedig döntő versenyt fut s az első bronzérmet és tiszteletdíjat, a második bronz érmet nyer.

II. Vándordíj. Adja gróf Andrássy Géza. Sikfutás (Nyíltverseny) Távolság: 402 $\frac{1}{4}$ m. (89 $\frac{1}{2}$ m. + 1 kör) Idő: 55 mp. Elsőnek: a klub arany érme, és annak az egyesületnek, melynek tagjaként győzött a felajánlott vándordíj, melyet győztesnek egylete a „M. A. C. leg-közelebbi versenyein — bármely tagja által is — még kétszer meg-védetni köteles. Három egymást közvetlen követő győzelem után a vándordíj a győztes egyesület örökös tulajdonába megy át, ellenkező esetben már szerzett igényét veszíti. Ha azonban a távolságot az első 55 mp. alatt nem teszi meg, úgy a klub ezüst érmét, a második a klub bronzérmét nyeri; ha öten futnak a második is ezüst érmet, a harmadik bronz érmet nyer. Az érme kiadásához kötött idő: 65 mp. Ezen felül nincsen díjazás. Csak oly egyesületek tagjai vehetnek részt, melyek már legalább három éve megalakultak és azóta foly-tonosan működnek. Védi harmadszor a „Magyar Athletikai Club”.

III. Távolugrás. (Nyíltverseny.) Az iramodás tetszés szerinti, az elugrás deszka nélkül a földről történik. Minden versenyző — a próbaugráson kívül, mely nem kötelező — három ugrást tehet, melyek közül a legnagyobb számít. Hátraesés vagy visszalépés eredményként nem számít, s csakis mint a három ugrás egyike jön szá-mításba. Győztesnek: a klub ezüst érme és tiszteletdíj, másodiknak bronz érme.

IV. Sikfutás. (Nyíltverseny) Távolság 100 yard (91.4 m.) Győztesnek tiszteletdíj, 11 mpen belül megtéve a versenyt ezüst érme is másodiknak bronz érme.

V. Kerékpárverseny juniorok számára. (Zártverseny). Táv. 1609 m. Versenygépek kizárva. Elsőnek a club bronz érme, ha leg-alább öten indulnak, a másodiknak is bronz érme.

VI. Bajnoki gátverseny. (Zártverseny) Táv. 120 yard (109.68 m.) 10 drb 95 cm. magas gáttal. Idő 16 $\frac{3}{5}$ mp. Díjak: elsőnek a club ezüst érme és bajnokjelöltség, ha a távolságot 16 $\frac{3}{5}$ mp. alatt meg-futja és reá nézve a klub bajnoki szabályai kötelezők. Második győ-zelemért az első a bajnokjelöltség fenntartásával újra ezüst érmet nyer: a harmadik győzelemmel pedig megnyeri az állami arany ér-met, serleget és a bajnoki címet. Ha rekord el nem éretnek, a ver-seny nem bajnoki, hanem egyszerű gátverseny, s ezen esetben az első a club ezüst, a második a klub bronz érmét nyeri 20 másod-percen felül nincsen díjazás. Védő: Réthy Pál bajnokjelölt. Harma-dik vetélykedés.

VII. Súlydobás távolba és magasba. (Nyíltverseny) Súly: 16 an-gol font (7 $\frac{1}{4}$ kgr.) A dobás a földről, deszka nélkül történik, iram-mal vagy iram nélkül. A ki közvetlenül a dobás után előre lép, annak dobása, mint a megengedett dobások egyike jön számításba, de eredményként nem számít. A távol- és magasdobás külön-külön számított eredménye: a távolba és magasba külön megengedett 3—3 dobás legnagyobbika. Ugy a távol- mint a magasdobásban elsőnek

BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

ÉLETBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

AGYON.

Mérlegszámla 1894 december 31-én.

TEHER.

	forint	kr.		forint	kr.
helyezett tőkepénzek takarékpénztárak és bankoknál	2.351,810	77	Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 egész részvény á 1000 forint	2.000,000	—
33.850 — M. kir. italmérési jog kártalanítási			Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 fél részvény á 500 ft	1.000,000	—
1/2% kötvények á 100 — = 2.163,850 ft — kr.			Társasági tartaléktőke	3.000,000	—
0,000 — Pesti m. keresk. b.			Külön tartalék*)	280,000	—
2 1/2%-os záloglev. á 100 — = 480.000 ft — kr.			Tűzbiztosítási díjtartalék készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	2.000,000	—
0,000 — M. jelzáloghitelb.			Szállítmány biztosítási díjtartalék készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	20,000	—
1/2%-os záloglev. á 100 — = 230,000 ft — kr.			Tűzbiztosítási függő károk tartaléka	115,197	51
0,000 — Egy. bp. főv. takrp.			Szállítmány biztosítási függő károk tartaléka	15,686	78
1/2%-os záloglev. á 100 — = 200,000 ft — kr.			Különféle hitelezők	327,812	96
894 drb Magy.-francia biztosító r.-t részv. á 100 = 1.189,400 ft — kr.			Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok	2,179	—
59 drb Bécsi biztosító társ. részvények . . . á 255. — = 270,045 ft — kr.			Első magyar ált. biztosító-társaság Lévy-alap	80,979	39
800 Pesti Lloyd társ. kötvények á 100. — = 16,800 ft — kr.			Tisztviselők nyugdíjalapja	509,279	91
fenti értékpapírok után az év végéig esed. kamatok	21,034	21	Élethiztosítási osztály folyó számlán	84,142	23
számitolt, visszeszámitolt és egyéb váltók	874,413	41	1894. évi nyeresmény	927,100	26
társaság házai	1.210,000	—			
előfele adósok:					
Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél	676,983	08			
Maradványok idegen biztosító intézeteknél	407,089	88			
biztosítási osztály folyó számlán	230,319	54			
üzemeltetési pénzkészlet	40,632	15			
következő években lejárató díjváltók és díjkötelezvények összege	14,540,739	92			
	10,362,378	04			

*) A külön tartalék az 1894. nyeresményből 500,000 ft-ra emelkedett.

ÁSI OSZTÁLY.

AGYON.

Mérlegszámla 1894 december 31-én

TEHER.

	forint	kr.		forint	kr.
Ékpapírok	22.848,776	83	Díjtartalék	26.486,065	12
1,000 Kor. n. é. m. k. 4 1/2%-os koronaj. 98 ft 25 kr-ával	1.656,003	75	levonva a viszontbiztosítási díj-tartalékokat	576,029	46
000 frtnyi m. k. 4 1/2%-os aranyj. 123 ft 70 kr.	356,256	—	Biztosítási alap	245,931	44
0,300 frtnyi m. földhitelintézet 4 1/2% zálogl. 98 1/4 ft-ával	6.881,294	75	Kiházasítási tőkék nyeresménye	506,850	84
5,700 frtnyi magyar földhitelintézet 4 1/2%-os talajjavítási és szabályozási záloglevelek 96 ft 50 kr-ával	6.104,300	50	Függőben lévő károk tartaléka	297,759	33
000 frtnyi m. földhitelintézet 4 1/2% zálogl. 100 ft-ával	712,000	—	Díjleszállításokra vonatkozó nyeresmények tartaléka	542	70
00 frtnyi m. földhitelintézet 5 1/2%-os zálogl. 100 ft-ával	17,000	—	Előre fizetett díjak 1895—1897. évekre	3,028	51
000 frtnyipesti m. keresk. bank 4 1/2%-os zálogl. 100 ft-ával	252,000	—	Fel nem vett nyeresmények 1893. évről	93	45
00 frtnyi m. keresk. b. 4 1/2%-os közs. k. -köt. 100 ft-ával	68,000	—	Kisorsolt biztosítások tartaléka	19,000	—
00 frtnyi pesti m. keresk. bank 5 1/2%-os zálogl. 100 ft-ával	96,100	—	Viszontbiztosító intézetek és mások követelése 1894. évi nyeresmény	183,437	40
00 frtnyi kisbirt. orsz. földh. -int. 4 1/2%-os zálogl. 100 ft-ával	106,000	—			
0 frtnyi kisbirt. orsz. földh. -int. 5 1/2%-os zálogl. 100 ft-ával	6,000	—			
000 frtnyi kisbirt. orsz. földh. -int. 5 1/2%-os zálogl. 100 ft-ával	102,000	—			
000 frtnyi orsz. közp. t. -pénzt. 4 1/2%-os zálogl. 100 ft-ával	145,000	—			
000 frtnyi e. bp. főv. t. -pénztár 4 1/2%-os zálogl. 100 ft-ával	100,000	—			
00 frtnyi magy. jelzálog-hitelbank 4 1/2%-os nyeresmény-kölesön kötvényei 125 ft-ával	38,400	—			
00 frtnyi m. jelz.-hitel-bank 4 1/2%-os zálogl. 100 ft-ával	66,000	—			
7,500 frtnyi Bpest főv. 4 1/2%-os kölesönkötv. 100 ft-ával	2.517,500	—			
9,500 frtnyi m. k. államv. ezüstkö. 4 1/2%-os kö. 100 ft-ával	1.709,500	—			
00 frtnyi m. k. kel. v. államk. 5 1/2%-os aranykötv. 125 ft-ával	123,750	—			
00 frtnyi m. k. 4 1/2%-os földteherment. kötv. 97 1/2 ft-ával	194,402	75			
000 frtnyi m. k. italm. jogkártya 4 1/2%-os kötv. 100 ft-ával	500,000	—			
stercezb. -brezovai és piski-v. -hunyadi vasuti els. kö.	1.057,498	06			
00 frtnyi egyesített államadósság 4 1/2%-os papíráradék (május-november lejár) 100 ft-ával	83,500	—			
734 Lire 60 c. olasz 5 1/2%-os járadék és kamatai	206,271	02			
ben esed. kamat. és elszám. pénzküldemény	268,603	98			
álog-kölesönök	813,749	95			
ény-kölesönök	2.535,942	—			
ontbirt. kötvény kölesönök	11,546	10			
üzemeltetési osztály folyó számlán	84,142	23			
tr- és főügynökségek és mások tartozásai	638,326	26			
	27.201,087	85			

BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG:

Ilmos, báró Schosberger Zsigmond, gróf Zichy Nándor.

Szende Károly, a közp. könyv. főnöke.

készülteknek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőknek találtuk.

Kaczvinszky János, élethiztosítási könyvivő.

BIZOTTSÁG!

Lajos, László Zsigmond, Szitányi Izidor.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZT

I. TŰZ-, SZÁLLITMÁNY- É

KIADÁSOK.

Harminchetedik évi zárszámla 1894 január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

	forint	kr.	forint	kr.		forint	kr.	forint	kr.
I. Tűzbiztosítás.					I. Tűzbiztosítás				
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonása után...	1.749,900	17			Az 1893. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül...	1.900,000	—		
Függőben maradt károk tartaléka...	115,197	51			416.747.892 frt 88 krnyi kötött biztosítások után, valamint a folyó évben lejárt díjrészekből befolyt díjak...	5.424,800.99			
Szerzési költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával...	251,067	28			levonva: törlesztett díjak...	523,055.49			
Jövedelmi adó és bélyegilletékek...	122,451	53			viszontbiztosítási díjak...	663,007.84			
Postabérek...	48,948	28			lejárt visszabiztosítási díjrészek...	1.136,321.34	2.322,384.67	3102,416	32
Adakozások közhasznú célokra 8.949 frt 73 kr tartalék levonása után...	410	27			Az 1893. évben függőben maradt károk tartaléka...	112,222	94	5.114,639	
A tűzbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek...	468,299	12			II. Szállítmánybiztosítás.				
Behajthatlan követelések leírása...	7,432	73			Az 1893. évről áthozott díjtartalék...	18,415	93		
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül...	2,000,000	—	4,763,706	89	29.819,314 frt 97 krnyi kötött biztosítások után, díjak...	182,249.08			
II. Szállítmánybiztosítás.					levonva: törlesztett díjak...	17,672.85			
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával...	41,869	85			viszontbiztosítási díjak...	120,101.04	62,148	04	
Függőben maradt károk tartaléka...	15,686	76			Az 1893. évben függőben maradt károk tartaléka...	14,742	83	95,306	
Szerzési költségek...	2,308	44			III. Jégbiztosítás.				
A szállítvány biztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek...	14,640	20			77.881,516 frt 84 krnyi kötött biztosítások utáni díjak...	1.558,833	03	1.558,833	
A következő évek díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonásával...	20,000	—	94,505	27	IV. Egyéb bevételek.				
III. Jégbiztosítás.					Beváltott szelvények után, valamint egy befolyt kamatok és árfolyamnyereség eladott értékpapírok és idegen pénznemek után...	495,133	84	556,101	
Viszontbiztosítások és törlések...	218,639	63			Társasági házak tiszta jövedelme...	60,967	56		
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával...	1.116,938	62							
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosítások utáni bevételek levonása után...	202,963	24	1,539,568	07					
Behajthatatlan követelések leírása...	1,026	58							
1894. évi nyereség...			927,100	26					
			7,324,880	49					

II. ÉLETBIZTOS

KIADÁSOK.

Harminckettedik évi zárszámla 1894 január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK

	forint	kr.	forint	kr.		forint	kr.	forint	kr.
Törlesztett kötvények díja...	282,500	31			A mult évből áthozott díjtartalék...			24,187,184	
Visszaváltott kötvényekért...	317,768	70			Befolyt díjak: ez évben kiállított kötvények után...	432,953	87		
Halálozások után kifizetett kárösszeg...	1,071,951	49			az előbbi években kiállított kötvények után...	3,836,568	74		
Lejárt kiházasítási tőkéért...	823,245	68			a biztosított tőke emelésére fordított nyereségek...	18,952	50	4,288,475	
Kiházasítási biztosításoknál haláleset következtében díjvisszatérítés...	105,023	54			Mult évi függőben volt károk tartaléka...			319,202	
Függőben levő károk tartaléka...	297,759	33			Illetékek...			96,754	
Évjáradékokért...	96,644	90			Kamatjövedelem...			1,105,680	
Viszontbiztosítási díjak...	77,712	51							
Bélyegért...	75,173	61							
Irodai bér, postadíjak, nyomtatványok uti- és egyéb költségek...	209,221	08							
Tiszti fizetések...	79,489	66							
Jövedelmi adóért...	7,143	02							
Orvosi díjakért...	38,971	16							
Szerzési és díjbehajtási költségek...	377,398	85							
Kisorsolt biztosítások tartaléka...	19,000	—	3,903,827	31					
Behajthatlan tartozások leírása...	24,823	47							
Díjtartalék az év végén...			25,910,035	66					
1894. évi nye emény...			183,437	40					
			29,997,300	37					

Budapest, 1894. december hó 31-én.

A Z I G A Z

Agoston József, aligazg., életbiztosítási osztályfőnök. Harkányi Frigyes, Jeney Lajos, Lévy Henrik, Orr

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elve Budapest, 1894. márczius hó 17-én.

A FELÜGYEI

Gróf Batthyány Géza,

Giczey Samu,

Jekel

ezüst érem, s ha ugyanaz mindkettőben első még tiszteletdíj is, a két másodiknak bronz érem.

VIII. *Bajnoki síkverseny.* (Zártverseny) Távolság: $\frac{1}{8}$ angol mfd 804 $\frac{1}{8}$ méter) (179 m. + 2 kör) Idő: 2 p. 10 mp. Díjak elsőnek: a klub ezüst érme és bajnokjelöltség ha a távolságot 2 p. 10 mp. alatt megfutja és reá nézve a klub bajnoki szabályai kötelezők. Második győzelemért az első a bajnokjelöltség fenntartásával újra ezüst érmet nyer; a harmadik győzelemmel pedig megnyeri az állami arany érmet, serleget és a bajnoki ezimet. Ha a távolság befutása a kitűzött időn túl történik, akkor a verseny nem mint bajnoki hanem mint egyszerű verseny számít és ezen esetben az első a klub ezüst érmét, a második a klub bronz érmét kapja, de csak ha a távolságot legkevesebb 2 p. 30 mp. alatt futották be. Védő: Dáni Nándor bajnokjelölt. Harmadik vetélykedés.

IX. *Gátverseny térelőnyvel.* (Nyíltverseny.) Tav.: 402 $\frac{1}{4}$ méter. 12 drb 95 cm. magas sövényvel. A gátak elkerülése disqualifikál. Elsőnek a klub tiszteletdíja, másodiknak a klub bronz érme, ha legalább ötven versenyeznek, a harmadiknak is bronz érem.

X. *Nagy kerékpárverseny.* (Nyíltverseny.) Távolság: 10 km. (303 m. + 31 kör.) Bármilyenmü együléses kerékpárral. Elsőnek: ezüst érem és tiszteletdíj, másodiknak bronz érem, de ha ötven indulnak ezüst érem és az utóbbi esetben a harmadiknak is bronz-érem.

XI. *Gróf Széchenyi Béla-díj.* Akadályverseny. (Nyíltverseny.) Távolság 1000 m. (61 $\frac{1}{2}$ m. + 3 kör) 12 drb akadályllyal és pedig: 3 drb 230 cm. széles árok, 3 drb 75 cm. magas és 80 cm. széles fal, 3 drb 85 cm. magas és 120 cm. széles kettős sövény, 3 drb 85 cm. magas sövény. Az akadályok elkerülése disqualifikál. Idő: 3 p. 15 mp. Győztesnek a klub ezüst érme és a gróf Széchenyi Béla által felajánlott tiszteletdíj, melyet győztes a „M. A. C.” legközelebbi versenyein megvédeni tartozik. Két egymást közvetlenül követő győzelem után a tiszteletdíj győztes örökös tulajdonába megy át, ellenkező esetben már szerzett igényét veszti. Ha azonban a távolságot győztes 3 p. 15 mp. alatt nem teszi meg, úgy csak a klub ezüst érmét, a második a klub bronzérmét nyeri; ha ötven futnak a második is ezüst érmet, a harmadik bronz érmet nyer. Védő: Dáni Nándor a „M. A. C.” tagja. Második küzdelem.

XII. *Távfulás.* (Zártverseny) Távolság: 2 angol mfd (3218 m.) Elsőnek: ezüst érem és tiszteletdíj, másodiknak bronz érem, de ha legalább ötven vesznek részt a versenyben a másodiknak is ezüst érem, s ez esetben a harmadiknak bronz érem.

XIII. *Végverseny.* Sikfutás. (Nyíltverseny.) Távolság 300 m. Résztvehetnek, kik a verseny napján versenyeztek, de első díjat nem nyertek. Nevezés a helyszínén a versenytitkárnál. Elsőnek: tiszteletdíj.

A „M. A. C.” igazgató választmányának 1895. márczius hó 15-én tartott rendes ülésén kelt határozata alapján.

Budapest, 1895. márczius hó 15-én.

Dr. Porteleky László,
az „M. A. C.” titkára.

Gróf Andrássy Géza,
az „M. A. C.” elnöke.

A tornázástól való felmentés ügye.

A tornázástól való felmentés módozatait a közoktatásügyi kormányunk 1885. évi 44.870 számú, 1887. évi 30.603 számú és 1888. évi 47.683 számú rendeletei szabályozzák egyrészt módot nyújtván a testileg foglalkozóknak e tisztán gyakorlati tantárgy nélkül is a középiskolai tanfolyam elvégezhetésére, de másrészt érvényesíteni óhajtván a testi nevelés kötelező voltát igen esekély kivétellel mindenkire. Mert a milyen méltányos, hogy a sántától ne kívánjunk magas ugrást vagy térdperezet ép úgy kötelességünk megkövetelni, hogy minden egyenes lábu tagjainak épségét ne csak megtartsa, hanem fejlessze is. A tornázás feladata ugyanis általában nemcsak a testi és szellemi foglalkozás egyensúlyát fenntartani, azaz a szellemileg elfáradt növendéket mintegy kívülről foglalkoztatni, de másrészt izomzatának,

akaraterének gyakorlása által megóvni őt esetleges rossz szokásoktól, melyek nem testi de erkölcsi épségét is veszélyeztethetik. Ezért fölőtte fontos a tornázás kötelező volta az iskolában és szigorúak a feltételek, melyek alapján a felmentés megadható.

Iskolai Értesítőinkben azonban — tisztelet a kivételeknek — még ma is igen mostohán bánnak itt-ott a tornázással, sőt a felmentéseket sem veszik egyforma szigorúsággal. A *rendelkezésemre* álló Értesítők közül ugyanis igen kevés azok száma, melyekben a felmentés nem fordul elő. Nemcsak a rendes tanulók közül számosan, de valamenynyi magán tanuló fel van mentve. Csak egyetlen egy magántanuló akadt (az is talán tévedésből) kinek van calculusa a tornázásból. (Soproni kath. főgymn.) Az iskola nemcsak egyesek nevelő intézete, de intézete a nemzetnek, a hazának, melynek nemcsak tanult, de testileg nevelt támaszokat szolgáltat majd és e szolgálat alól a magántanulók felmenthetők? Mily általánosan kötelező tantárgy az, melyből nem kell mindenkinek vizsgáznia?!

Az osztályzásnál sincs egyöntetűség. Legtöbb Értesítőben találjuk a felmentve = *flm.*, *f.*, vagy *m.*; ez helyén van, a kinek egyszer alapja van reá, legyen: de hogy az illetőnek rovata üres maradjon, vagy — vonással, vagy ponttal jelöljük, abból az olvasó nem tudhatja, fel van-e az mentve, vagy sem. Ily jelzést találtam a békéscsabai, nagykovácsi, rozsnói ev., selmeczaányai kir., szigeti kath. és váci gymnasiumok és a brassói és dévai főreáliskolák Értesítőiben.

Nem nagyobb előnyére a tantárgynak szolgál azon szabályellenes eljárás, mely szerint némely tanintézetnél a felmentetteken kívül több osztályozott tanulónak nincs calculusa a tornázásból. Ha valakinek a rendes tantárgyak egyikéből nincs osztályzata, ne osztályozzuk a többiből sem (V. K. M. 85. aug. 3. 29.062. sz. rendelete) vagy pedig szorítsuk arra, hogy hasonlóan a V. K. M. 1881. évi 29.953. sz. rendeletéhez mindenből osztályzata legyen. Ily hiányos osztályozást találtam: az aradi, belényesi, budapesti V. és VII. ker., budapesti ref., kecskeméti kath., keszthelyi, miskolci ref., nagybecskereki, pápai ref., privigyei, soproni kath., szatmárnémeti ref., székesfejervári, szigeti kath., szombathelyi gymnasiumok és a sümegi reáliskola Értesítőjében.

A mentesek százalékanak meghatározását három csoportban kíséreltem meg és pedig I. csoport: az állami és királyi, II. csoport a kath., és III. csoport a református középiskolák. Mind a három csoportban a magán tanulók százalékát külön vettem. Hasonlókép a 2 első csoportban a növendék papok százalékát is. Ezeket elvől visszatartják a tornázástól, pedig edzett testre ezek is csak úgy rászorulnak, mint az állam katonái. Hogy a számolás rövidebb legyen, csak egész számokat használtam, javítva ott, hol a hányados törtjének értéke félnél nagyobb volt.

Ily módon találtam, hogy az állami és kir. középiskolákban a tornázástól mentes tanulók átlagos százaléka: 4. Felmentés nincs: az erzsébetvárosi és gotthardi gymnasiumban és a székeludvarhelyi főreáliskolában; minimalis a felmentés (1%) a selmeczbányai és szombathelyi gymnasiumban és a dévai, győri és szegedi reáliskolában. Maximális a felmentés: a magy. kir. tanárképző intézet gyakorló főgymnasiuma (21%), a beregszászi reáliskola (9%), a fiúmei és szabolczi gymn. (8%) és a körmöczbányai reál., pancsovai és pozsonyi főgymnasiumban (8%). A magán tanulók átlaga: 1%. Maximális a százalék a trencsényi főgymnasiumban (8%).

lit megjegyzem, hogy a nagyszebeni áll. főgymna-

sium Értesítőjéből osztályozás hiányában a szükséges adatot ki nem vehettem.

A *kath. középiskolák* tornamenteseinek átlagos százaléka: 3. Felmentés nincs: a debreczeni, marosvásárhelyi, podolini és szilágysomlyói gymnásiumban. Minimális (1%) a felmentés; az érsekújvári, kolozsvári, lévai, nagy-kanizsai, nagy-károlyi, székely-udvarhelyi és szigeti gymnásiumokban. Maximális: a székesfejérvári (9%), a privigyei gymnásiumban (7%). A magán tanulók itteni átlaga: 2%. Maximális a százalék: a székesfejérvári főgymnásiumban 8%, a váci és kis-kunfélegyházi főgymn. 7%.

A növendékpapok maximális százaléka van: a kecskeméti (13%), a kalocsai (9%), a rosznyói és nyitrai főgymnásiumban (8%).

A *protestans* gymnásiumokban, a mennyire begombolkózott természetű Értesítőikbe bepillantani, a tornamentes tanulók átlagos százaléka: 6. Minimális (1%) a felmentések száma: a csurgói, karcagi, kunszentmiklósi, pápai sárospataki és székely-keresztúri gymnásiumban; maximális a békés csabai (16%), a kecskeméti (14%), a miskolci (13%). a budapesti és pozsonyi főgymnásiumban (10%). Ezen csoportbeli intézetek magántanulóinak átlagos százaléka: 2. Maximális százalék esik: a kunszentmiklósi (8%), a kisujszállási (6%), a miskolci főgymnásiumra (5%).

Osztályozás hiányában a szükséges adatokat ki nem böngészhettem: a besztercei, brassói ev., bonyhádi, budapesti ev., eperjesi, felsőlővői, iglói, késmárki, kolozsvári, nagyszebeni, rimaszombati, segesvári, soproni, szarvasi és szászvárosi gymnásiumok Értesítőiből.

A három csoportbeli intézetek tornamentes és magán tanulóinak átlagos százaléka e szerint: 6. E szám csekélynek látszik ugyan, de ha a nemzet testéből elvesszük, elég nagy. Korántsem vagyunk oly erősek, hogy magunkat még a legkisebb erő elvonásával is gyengíteni engedjük, különösen, ha az alap, melyen azt tesszük nem elég nyomós. Igen sok Értetítőben a felmentések legnagyobb száma a *felső* osztályokra esik; a legfelsőbb osztályokban gyakran találkozunk oly férfiaknak látszani vágyó ifjakkal, kiknek a mozgás már nem izlik, és kik azt minden módon kerülnek. Ily léha alakoknak legjobb orvosság a tornázás és a legnagyobb neveléstan hiba sok esetben bűnös hajlamaikat a felmentés által istápolni. Sok helyütt a felmentettek nagyobb része izraelita.

Nincs más hátra, mint az erre vonatkozó rendeletet (V. K. M. 1885. évi 44.870. sz.) egész terjedelemben és teljes szigorúsággal alkalmazni vagyis

1. Ne fogadjuk el a felmentés iránti kérvényt mástól, csak a *szülőktől*, vagy *helyetteseiktől*; egyben világítsuk fel őket, hogy itt nem nyaktörésről van szó, hanem a fiú testi épségéről, azaz keltsünk fel bennök több bizalmat e tantárgy iránt.

2. Követeljük az ügy érdekében minden egy évre szóló felmentésnél *hatósági* vagy *intézeti* (legújabb intézkedés) orvosi bizonyítványt, mely *egy* évnél *régibb* keletű nem lehet.

3. Legyen a bizonyítványban a betegség *tüzetesen* és *szabatosan* megnevezve, mert az általános testi gyöngeség, vérszegénység, s több ilyenmü gyöngékedések czimén a testgyakorlás tanulása alól való felmentésért benyújtott kérvények csakis *biztosan kimutatott* esetekben elfogadhatók illetve felterjeszhetők (V. K. M. 1887. é. okt. 31. 30.613. sz. r.)

4. Szóbeli kérelemre s minden orvosi bizonyítvány nélkül a felmentés az igazgatóságot csakis *szembeöltő* zsti hibáknál u. m. sántaság, bénaság, puposság és fél-

szemüsnél adják meg, de ne sérveknel s hasonló testi hibáknál, melyeknek elbírálása az orvos szakmájába tartozik.

5. Végre kötelezzük a *magántanulókat* is a tornázásra nemcsak a tanügy de maguk jól felfogott érdekében, Tudom, hogy sokan azt fogják mondani rá, hisz ez csekélység, mindössze 2%; de éppen azért a mi egy helyütt kevés másut lehet sok. Akadhat köztük olyan is, a kinek komoly alapja van a felmentésre, de hogy pl. a 30 trencsényi magántanuló mind alkalmatlan volna a tornázásra, nem valószínű. Ezek és sok másutt a magán vizsgálat czimén kibujnának az általános nemzeti kötelezettség alól, talán, mert lefizetik a 40 forintokat?

A testi nevelés eszméje hál az égnek manap jobban kezd megtestesülni, mint bármikor az előtt; mindnyájunknak oda kell hatnunk, hogy előbbre vigyük; ez nem csak hivatalos, de hazafias kötelességünk is.

Ungvár.

Medreezy István.

Különfélék.

Az ifjúsági tornaversenyek ügyében több oldalról jött kérdezősködésekre a következő felvilágosításokkal szolgálhatunk. A versenyek egyes pontjait az illető helyi bizottságok állapítják meg az ismert miniszteri utasítások alapján. Így minden iskola e tekintetben az ő versenyrendező-bizottságához forduljon. — A versenyben részt vehetnek a versenyhelyén levő alsó 4 osztály növendékei is, de más iskolákból csak az V. oszt.-tól kezdve illetőleg az ennek megfelelő polgári és kereskedelmi iskolák növendékei, ha az illető osztályok rendes tornaoktatásban részesülnek. A fővárosi polgári iskolák IV-ik oszt.-nak növendékei — mint többen tévesen hitték — nem mehetnek Besztercebányára. Besztercebányán a rendezés élén Dunay Ferencz főigazgató úr áll, kinek erélyében megbízhatnak fővárosi tornatanáraink, hogy minden a legjobban fog sikerülni, csak minél későbbben jelenjünk meg a porondon. — Itt csak a tornaszerekekkel leszünk megakadva, mert Besztercebányán kevés van, de majd viszünk magunkkal; a szállítási csekély költséget pedig, azt hisszük megtéríti a bizottság. — A kultuszminisztérium lépéseket tett, hogy az eddigi utazási kedvezménynél még előnyösebbet eszközöljön ki a tanulók számára. — Besztercebánya városa már 500 frtot szavazott meg a tornaversenyekre. A fiuk elszállásolására nézve is minden helyen intézkedések történtek.

A „Telepi Torna Egyesület“ választmánya lovag Arlow Gusztáv cs. és kir. százados, okl. katonai vívó és tornatanár urat nyerte meg a vívó leczkékre nézve. Nevezett vívó tanár ur óráit minden héttől és csütörtökön este 7—9 óra között fogja tartani a Telepi elemi iskola torna termében. A vívó órákon jelentkező tagtársakra a részvételi díjat később fogja az egyesület kivetni, ezen díjak azonban havonként 5 frtot meghaladni nem fognak. Felszerelvényekről az egyesület gondoskodik, jogában álland azonban bárkinek saját felszerelvényeit is használhatni. A vívó gyakorlatokon csakis az egyesület tagjai vehetnek részt. Nem tagok, kik vivni ohajtanak, tartoznak előbb az egyesületbe rendes tagúl belépni. Az egyesület torna óráit minden szerdán és pénteken este 7—9 óra között tartja meg. Kelt Budapesten, 1895. évi márczius hó 14-én.

Nouvier Iván s. k.
e. titkar.

Okolicsányi Gyula s. k.
e. elnök.

A Budapesti torna club 10 éves fenállását nagy-szabású nyilvános torna, atletikai és kerékpárverseny-nel fogja megünnepelni nemkülönben emlékalbumot lé-

tesit, melyben a club tagjai arcképeikkel és autogramjaikkal lesznek megörökítve. Az ünnepély egyik kiegészítő részét a tornamutatványokkal és tréfás versenyekkel egybekötött majális fogja képezni. A torna- és kerékpárverseny f. évi június hó 13-án az ügétő verseny pályán (Tatersall) a majális ellenben június hó 15-én a Margitszigeten vagy alkalmasabb helyen fog megtartni. Az értékes díjak és érmekre 700 frt van előirányozva.

A Magyar Uszó-Egyesület e hó 10-én tartotta rendes közgyűlését, melyen megválasztattak elnökké: Hadik Sándor gróf; alelnökké: Porzolt Gyula és Vermes Béla; választmányi rendes tagokká: Babes Titus, Balogh Hugó, Dáni Nándor, Fenyő Sándor, Füzesséry Árpád, Gerenday György dr., Győry István dr., Hauszer Ernő, Kauser József, König Sándor, Kutassy Vincze, Luby Sándor, Minich Jenő, ifj. Nikolics Feodor báró, Pekár Gyula dr., Palotai Ödön, Réty Menotti, Stankovits Szilárd, Stobbe Ferencz, Tasnádi Endre, Tatics Péter, Tomcsák Gusztáv, Vadas József dr., Vidor Jenő; póttagokká: Záborszky István, Dick Sándor dr., Igaly Svetozár, Issakovics Milán, Milassin Mihály, Réthy Ferencz; számvizsgálókká: Habesser Károly, Szandner Béla és Szaszóvszky József. Az egylet évi jelentéséből kivesszük, hogy 157 tagja volt, kik közül számosan részt vettek idegen egyletek által rendezett versenyeken is és számos nem csak hazai, de Európai recordot is értek el. Az egylet két versenyt rendezett, egyet a Szt.-Lukács fürdőben, a másikat az Uszó-Egyesület bajnokságáért a Dunán. Ez utóbbin sikerült legyőzni Európa és számtalan más bajnoksági cím viselőjét (64 arany és ezüst érem tulajdonosát) Kniese Frigyes Berlinből, a győztes Deutsch Gyula volt. A bécsi I. Amateur Schwimm-Club bajnoki versenyein az egylet 10 taggal vett rész, kik közül Biegelbauer Árpád megnyerte Ausztria bajnokságát a rövid távon, a legjobb német uszók u. m. Kniese Frigyes, Christenheit, Max és Neumann Pál ellen. — Tasnádi Andor pedig 3-ik lett — elnézés folytán, ugyanis feljutott — a senior versenybe.

A nagyváradai tornaverseny. A nagyváradai tornaverseny rendezése ügyében m. hó 22-én Beöthy László főispánnál értekezlet volt, melyen Sal Ferencz polgármester, Szunyogh Péter alispán Kutonovich Sándor és Vidovits Bonaventura igazgatók voltak jelen. Az értekezlet elhatározta, hogy közelebb nagygyűlést hívnak össze a megye és város vezérlő elemeiből és megalakítják a tornaverseny nagy rendező bizottságát.

Csónakház a Rábán. A győri főrealisk. ifjúsága azért folyamodott a város tanácsához, miszerint engedték meg nekik a Rábán, a színház közelében egy csónakház építése. A tanács e kérelmet szívesen teljesítene, ha a kérdéses telek nem képeznék éppen a Rábaszabályozó társulat tulajdonát. És valószínű — miután a tanács e tárgyban átirta a társulathoz — ott nem fogják megtagadni az ifjúság kérelmét.

A győri sportbál jövedelme. A farsang legfényesebb mulatsága, a sportbál jövedelméből engedett valamiké a szegényeknek is, s Veöreös Boldizsár most juttatta el illetékes helyére azt a 26 frt 19 kr és azt az egy darab darab cs. és kir. aranyat, melyet a rendezőség a szegények számára adományozott.

Martinengo mellszobra. Pozsonyi levelezőnk írja: Fadrusz János utolsó ittlétekor szintén részt vett Martinengo vívó- és tornamester temetésén. Az elhalálozott a fiatal művészt is tanította a vívásra és most ez a mestere iránti hálából el akarja készíteni annak mellszobrát. Keresett is arcképet, melyet mintául használhatna, de soha nem talált alkalmasat; végre akadt egyre. Izabella főhercegnő, kinek lányait az elhunyt Martinengo szin-

tén tanította a tornászatban, több ízben csinált fölvételeket, a melyben a tornázó kis főhercegnők mesterükkel képeznek csoportot. Ezeknek a fényképeknek egyikét melyek Martinengo összes arcképei között a legsikerültebbek, veszi Fadrusz a szobormű készítésénél mintául. A mellszobrot a városi muzeumban fogják őrizni.

„Pécsi Kerékpár Egyesület“ febr. 28-án tartotta havonkénti szokásos clubestélyét, melyen a helybeli tagok majdnem teljes számban jelentek meg. Ezen estélyen adattak át a múlt évi díjversenyek győzteseinek a csinos érmek. Zsolnay Vilmos elnök a megjelenésben akadályozva lévén, Bolgár Tivadar vál. tag adta át a díjakat néhány buzdító szó kíséretében a nyertes tagoknak. A 2000 klméteren felüli eredményversenyben az első díjat (nagy ezüst érem) Walla Ferencz nyerte el 7689.4 klméterrel; a második díjat Kiss Ernő 4868.6 klm.; a harmadik díjat Radosavljevits Tivadar (Zombor) 4237.8 klméterrel továbbá ifj. Bedő Imre, Philopovits József, Kiss József alelnök, Fürst Kálmán, Krausz Ede, Mayer K. Leó, Egerszeghy Kálmán, Kohárits N. János, Németh Gyula dr. 3000 klméteren felüli évi turákkal ezüst érmet nyertek. A 2500 klméteren felüli díjversenyben Stein Oszkár vitte el a kis ezüst érmet, míg 2000 klméteres versenyben első lett Schick Rezső, második Peltzmann Adolf, harmadik Schmeizel József, kik hárman bronz érmet kaptak. Ezenkívül díjakat a következő urak nyertek: a 20—50 klm-es eredményversenyben I. díj Krausz Ede, II. díj dr. Németh Gyula, III. díj Mayer K. Leó, az 50—100 klm-es eredményversenyben I. díj Walla Ferencz, II. díj Egerszeghy Kálmán, III. díj ifj. Bedő Imre, IV. díj Schmeizel József, a 100 klm-en felüli turákért az I. díjat Kiss Ernő, a II. díjat Philopovits József, a III. díjat Radosavljevits Tivadar nyerte el. Az első díj a legszorgalmasabb kirándulók közt Kohárits N. Jánosnak jutott, míg a második Kiss József alelnöknek, a harmadik Stein Oszkárnak. Az egyesület tagjai az elmúlt évben, 49, az egylet fenállása óta 95 díjat nyertek helyi, fővárosi és vidéki versenyeken. A tagok a múlt évben összesen igazolt turáik alapján 75213.4 klm-ért tettek meg kerékpáron, a mely fényes eredményhez hasonlóval egy magyarországi sportegylet sem dicsekedhet. A győztesek nevében Walla Ferencz mondott köszönetet, éltetve a jelenlevő Kiss József alelnököt. Több felköszöntő után a kerékpárosok a cigányzene mellett a legjobb hangulatban maradtak a késő éjjeli órákig.

A kerületi tornaversenyek. A Nagyváradon június elején tartandó országos tornaverseny ügyében Beöthy László főispán elnöklete alatt népes értekezlet volt, melyen Szunyogh Péter alispán, Sal polgármester, Sipos tanfelügyelő, Ottó József dr. miniszteri biztos, az összes iskolai hatóságok és a városnak mintegy száz előkelősége jelent meg. Az értekezlet örömmel üdvözölte a közoktatásügyi miniszter elhatározását, melyet a megye és a város társadalma készséggel támogat. A tornaverseny rendezésében elnökül egyhangulag a főispánt, társelnökül Pokorny Hermann altábornagyot, Sal Ferenczet, Szunyogh alispánt, Fux tábornokot, Kutonovits Sándort és Vidovits Bonaventura középtiskolai igazgatókat választották meg. Azonkívül száztágu bizottságot választottak. A tornaverseny sikerét a rendkívüli érdeklődés biztosítja. A tornaversenyre a közoktatásügyi miniszter is Nagyváradra utazik.

A debreczeni tornaverseny érdekében nagyban folynak az előkészületek, 100—120 tagból álló rendezőbizottság fog alakulni, melynek élén Debreczen előkelő hivatalnokai fognak állani, Elnökök Degenfeld József gróf főispán, Puky Gyula kir. táblai bíró és Simonffy Imre polgármester lesznek. A versenynapokat a miniszter

pünkösdre tűzte ki, mely határidő nemcsak azért alkalmatlan, mert összeesik a diákkongresszussal, hanem azért is, mivel a reformatus főgymnázium és tanítóképző ifjúsága a legáczió és ünnepi szünidő miatt nem vehet részt a versenyben. A tornaverseny ideiglenes és előkészítő bizottsága ezért sürgős fölterjesztést intézett a közoktatásügyi miniszterhez, melyben kéri a minisztert, hogy a verseny napjait pünkösdi helyett június 8. és 9-re határozza meg.

Sportélet Lőcsén A Szepeesség ezen élénk kis fővárosa mindig fényesen kitett magáért. Nem csoda. A hol oly lelkes, ügybuzgó tagtársak állanak a sportegyesületek élén, mint itt sikerülnie kell mindennek, a mibe fognak. A korcsolyázó egyesület dr. *Demkó Kálmán* ügyvivő alelnök, a vívó- és tornaegyesületet pedig dr. *Tholt István* jutatta a jelenlegi virágzó siádiumba. A szomszéd *iglói és szepesváraljai* korcsolyázó egyesületek szíves köteleességeknek ismérték még január, illetőleg február hónapban megtenni a viszontlátogatást, mely e testvéregyesületek között, mint azt örvéndetesen tapasztaljuk, évről-évre ismétlődik. Minden ily alkalommal azután a jégpályán lejtett négyesek és valczerek után nagy nehezen tudják megállapítani a kedves hölgyek, hogy a jövő évadban hol és melyik napon lesz a legújabb „légyott”. Biz’ ez nehezen is megy a párolgó ételekkel kedveskedő fehér asztal mellett! Itt még a férfiak sem határozhatnak egy hamar. A vívó- és tornaegyesület tagjai is tartottak egy pár barátságos összejövetelt, melyek egyikén a tagok egy díszes „emléktárggyal” lepték meg szertett vívómesterüket, dr. *Pekár Károlyt*, ki az idén odaadó buzgalommal és valóban szép eredménnyel képezte társait a vivás nemes sportjában. A bicycli Lőcsén már egészen otthonos; de Thasses, a lábszánkó istennője is megtalálja itt a maga tisztelőjét; Olgyay úr szokott neki üdvözlölni s mondhatjuk, hogy elég ügyesen és gyorsan rakosgatja egymás mellé a lappkorcsolyával megterhelt lábait. Nyáron turisztikai kirándulás és úszás vannak a napi renden, Többen a vadász-, mások a lövészsportot űzik. Szóval van Lőcsén olyan sportélet és annyi derék egyesület, hogy dicsőségére válnék négyszer akkora városnak is. H. R.

A tornázás alól való fölmentés. Az ungvári tanári körben m. hó 3-án lapunk jeles munkatársa *Medreczky István* a fenti cím alatt felolvasást tartott. A szakismerettel és szorgalommal kidolgozott értekezést tanulságos eszmecsere követte. Dáni Ede a torna alól felmentetteket is valamiképpen foglalkoztatni kívánja. Dr. *Fibiger Sándor* a VII. VIII. osztályú papnövendékekre is kötelezőnek óhajtaná a tornázást, csak hogy ott nagy akadály a ruha. *Mazuck Ede* a magántanulók tornázása felől tesz kérdést, mire *Schürger Ferencz* válaszolja, hogy van egy régebbi rendelet, mely szerint a magántanuló megkérdendő, hogy kíván-e a tornából is vizsgázni s ha igen, úgy abból is megvizsgalandó. Dáni Ede szerint jó volna, ha az év végén vizsgázó magán tanulók is megjelenének a rendes torna vizsgán, *Schürger Ferencz* ebben sok nehézséget lát s elegendőnek tartja az említett rendelet végrehajtását, de tekintve a tornázásnak jótékony és szükséges voltát — kívánja, hogy ezután a tornázás valamennyi magántanulónak a legmelegebben ajánlatsék. Ez eszmecsere után *Medreczky István* felolvasta második értekezését a „Matematika és physika tanítása a középiskolában és az egyetemen — a kolozsvári pontok kapcsán”. A felolvasás után *Schürger* alelnök a felolvasónak annyiszor tanúsított buzgalmaért a kör nevében köszönetet mond s a kör tagjait hasonló munkásságra kéri, mire a kör a felolvasónak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

A magyar jelzáloghitelbank részletes mérlegét a múlt héten küldte be, melynek minden egyes tétele oly nagymérvű haladást mutat, mely a részvényesek legvérmesebb reményeit is meghaladja. A nyereségnek 457,000 forintnyi növekedése a jelzálogüzlet óriási lendületének az eredménye. A záloglevél-forgalom — beleszámítva a múlt év folyamán kibocsátott 10 millió forintnyi 3 százalékos nyereségyelvényeket, de levonva a törlesztéseket, több mint 24 millió forinttal növekedtek, tényleg pedig több mint 30 millió kötvény adódott el a múlt évben. Általában az intézet helyzete minden irányban a legfényesebb, mit a mérlegnek következő tételei igazolnak:

Vagyón. A záloglevelek külön biztosító alapjának értékpapirjai 3,042,769 frt 71 kr. pénztár 245,293 frt, váltótárca 558,894 frt 96 kr. pénztárjegyek 1,003,132 frt, pénzintézeteknél kamatozásra elhelyezett pénzek stb. 4,399,092 frt 31 kr. Ganz és társa részvénytársaságtól leszámitott magyar államvasúti követelések 3,065,387 frt 71 kt. Lombard előlegek értékpapírokra 3,917,996 frt 45 kr., értékpapírok 2,766,145 frt 59 kr., záloglevél készlet 4,364,808 frt 75 kr., 4 százalékos községi kötelező készlet 2990 frt, 4 és fél százalékos községi kötelező készlet 25,376 frt, házszámla 946,461 frt 60 kr., árverésen megvett ingatlanok 42,915 frt 51 kr., annuitások számlája 771,156 frt 80 kr., folyó-számlák egyenlege 1,230,856 frt 80 kr., különféle adósok 2,715,981 forint 84 kr. jelzálogos kölcsönök záloglevelekben 126,035,360 frt értékű jelzálog által fedezve 52,659,035 frt 55 kr. községi kölcsönök 75,725,335 frt 14 kr., kölcsönvevők biztosító alapjának értékpapirjai 843,286 frt 90 kr., a nyugdíjalap értékpapirjai 245,656 frt 14 kr., átmeneti számlák 1,917,754 frt 23 kr., összesen 190,460,826 frt 99 kr.

Teher: Részvénytőke: 10,300,000 frt, árszió-alap: 1,670,326 frt 29 kr., külön arany-árfolyam tartalék-alap 544,186 frt 02 kr., tartalék-alap 1,126,423 frt 06 kr., külön tartalék-alap 700,000 frt árfolyam-különbözeti tartalék-alap 100,000 frt, együtt 4,141,935 frt 37 kr., nyugdíj-alap 246,990 forint 86 kr. kölcsönvevők biztosító alapja 857,073 frt 05 kr., kibocsátott záloglevelek 54,933,100 frt kibocsátott 4 százalékos nyereségyelvények 37,700,000 frt, kibocsátott 4 százalékos községi kötelezők 10 százalékos díjjal 4,144,500 frt, kibocsátott 4 és fél százalékos községi kötelezők 17,618,500 frt, kibocsátott 3 százalékos nyereségyelvények 10,000,000 frt, jelzálogos és községi kölcsönök után anteczipált részletek 1,491,662 frt 18 kr., jelzálogos és községi kölcsönökből visszatartott összegek 6,193,952 frt 1 kr., folzó számlák egyenlege 888,471 frt 75 kr., különféle hitelezők 4,121,814 frt 24 kr., beváltandó záloglevél, nyereségyelvény és községi kötelező szelvények 1,407,393 frt 17 kr., kisorsolt záloglevelek forgalma 2,530,200 frt, kisorsolt 4 százalékos nyereségyelvények forgalma 212,700 frt, 4 százalékos nyereségyelvények után fel nem vett nyeresmények 50,887 frt, fel nem vett részvényosztalékok 2655 frt 52 kr., kisorsolt 4 százalékos községi kötelezők 10 százalékos díjjal 4510 frt, kisorsolt 4 és fél százalékos községi kötelezők 229,200 frt átmeneti számlák 1,402,726 frt 28 kr., nyereségek egyenlege 2,012,555 frt 56 kr., összesen 160,490,826 frt 99 kr.

A nyereségek és veszteségek számlája így záródik: Tartozik: igazgatási és kezelési költségek 216,030 frt 64 kr., a felügyelő bizottság illetményei 1894-re 5940 frt 68 kr., intézeti hozzájárulás a nyugdíj-alaphoz 1894-re 2343 frt 77 kr., adó számla 243,364 forint 85 kr., leltár számla 6606 frt 09 kr. nyereségek egyenlege 2,012,555 frt 56 kr.; összesen: 2,486,841 frt 59 kr. 1893-ról áthozott nyereség 101,603 frt 67 kr., jutalékok a jelzálog- és községi kölcsönüzlethez és nyereségek eladott eladott zálogleveleken, községi kötelezőkön és nyereségyelvényeken stb. 1,355,370 frt 91 kr., kamatjövődelmek: folyószámla-, előleg- és egyéb kamatok 278,729 frt 66 kr., értékpapír és záloglevélkamatok (adomentes) 630,636 frt 68 kr., házbér a „Nemzeti szálloda” és a Nádor-utca 7. sz. ház után 41,315 frt 78 kr., együtt 949,682 forint 12 kr., különböző lebonyolított nyereségek 80184 frt 99 kr., összesen 2,486,841 frt 59 kr.

Szerkesztői üzenetek.

G. G. L. Beszterczébánya. Köszönet a tudósításért, kérjük továbbra is a kérdésekre fentebb feleltünk. — **L. K. Bpest.** A miniszteri tornaversenyi utasításokban felsorolt versenynemek közül a helyi bizottságok választják ki a nekik tetszőket. Így még nem tudhatjuk, hogy a VI-ik oszt. mely versenyekben vesz részt. — **Müller Dávid** testmérteit — több kérdésre válaszolól — a következőkben közöljük: Magasság 152 cm., nyakbőség 39 cm., mell rendes 91 cm., mell levegővel 104 cm., derék 70 cm., csomb 56 cm., láb-szár 39 cm., jobb felkar kifeszítve 31 cm., behajtvá 37 cm., bal felkar kifeszítve 30¹/₂ cm., behajtvá 36 cm., jobb alkar kifeszítve 30 cm., behajtvá 38 cm., bal alkar kifeszítve 29 cm., behajtvá 36 cm., suly 61 ko., legnagyobb trainingben 59 ko. Müller úr különben nem annyira az erő- mint inkább az ügyességi gyakorlatoknak barátja. — **K. L.** Az egyleti értesítőt még most sem kaptuk. Valóban különös, hogy az egylet nem küldi be a hivatalos lapnak nyomtatványait, hanem a magyart csufoló német sportlapba pontos tudósítást küld.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
két-szer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal

Budapest, József-körút
5. szám,

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet
Első Magyar Vivó-Egylet,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Főv. Vivó-Club,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club.

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Magyar Uszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet.
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egyl.
Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egyl.,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja a lapot Magyarország összes tanintézményeinek.

Országos vivó-verseny.

A Magy. Athletikai Club választmánya által alakított végrehajtó bizottság a vivóversenyek érdekében az alábbi felhívást bocsátotta ki.

„A „M. A. Club“ folyó 1895. évi május hó 12-én Budapesten Országos Vivó-versenyt és Nyilvános Vivó-mérkőzést rendez, melyre a magyar vivó-sport nevében részvételre hívja föl a haza és a külföld gentleman amateur-vívóit és vívómestereit, a kardforgató hős apáknak méltó fiait!

A „Magyar Athletikai Club“ e vállalkozásával mis-siót vél teljesíteni!

Magyar vivó-sportunk ugyanis az utóbbi évtizedek tespedő nyugalomában aláhanyatlott. Kevesen szolgálták ez ügyet és azok működését is, kik a vivó-sportot még egy jobb jövő reményében üzték, megbénította az elszigeteltség és féltékenykedés. Elhalványult a vívásnak sportszerű fölfogása s ezzel kiveszett az a magasabb eszme, mi céltudatos együttműködésben egyesíthette volna azokat a szétforgácsolt erőket, melyek az eszme érdekében fölhasználhatók és értékesíthetők lettek volna. A vívást a legtöbben csak mint divatos foglalkozást, vagy mint a testgyakorlás egyik kényelmes módját, avagy mint a párbajra való előkészítés gyakorlati eszközét üzték.

E tespedő nyugalom megtörését, s a magyar vivó-sport új életre kelését tűzte ki célul a Magyar Athl. Club az 1894-ik év tavaszán rendezett vívómérkőzésével melylyel a Club a merész kezdeményező és úttörő szerepére vállalkozott! És hála összes kiváló amateur vívóink tett és áldozatkész támogatásának, hála jeles mestereink minden kicsinyeskedést és féltékenykedést félretevő

önmegtagadó nemes buzgalmának, a merész kezdeményezést siker koronázta!

E siker feljogosítja, sőt a kezdeményezése iránt a multban nyilvánult közbizalom kötelezi a Magyar Athl. Clubot arra, hogy a fölemelt zászlót kezében megtartva, törjön előre a megkezdett uton! E meggyőződéstől vezéreltetve elhatározta, hogy 1895. évi május hó 12-én Budapesten

1. országos kardvivási- és vitör-vívási versenyt,

2. nyilvános kardvivási- és vitör-vívási mérkőzést, rendez, zászló alá szállítva mindazokat, kik lelükben elég bátorságot, karukban elég erőt és ügyességet éreznek, hogy az ország és világ előtt a nemes vívási sport képviselői legyenek és mint a lovagias ví-művészet érmeikkel és oklevelekkel kitüntetett győztesei szerepeljenek!”

A legnagyobb örömünkre szolgál, hogy a vivóverseny az általunk februárban tett indítványok elfogadásával megvalósulásához közeledik. — Ugyanis a M. A. C. a verseny támogatására úgy a főváros áldozatkész hatóságát, mint a kultuszminiszter ő nagyméltóságát s megnyerte; mindkét részről 4—4 darab aranyérem tüzetik ki a versenyekre.

Felhívjuk olvasóink figyelmét lapunk más helyén kivonatban közölt sok tekintetben érdekes vivóverseny szabályzatára.

Reméljük, hogy a versenyek minden tekintetben sikerülni fognak.

Kerületi tornaversenyek

Győri tornaverseny.

A győri versenyt rendező nagybizottság mint ez ügygel melegen foglalkozó „Győri Hírlap”-ban olvassuk — m. hó 31 gr. Laszberg Rezső főispán elnöklete alatt tartotta ülését, melyen a rendezésre következőleg alakította meg az albizottságokat. Versenybíró-bizottság. Elnök; Gr. Laszberg Rezső főispán. Alelnök; Zechmeister Károly kir. tan. polgármester. — Tagok: A közoktatási-kormány kiküldöttje. A győri tan. kir. főigazgató. A megjelent intézetek igazgatói és tornatanítói. A helybeli sportegyletek elnökei. A katonaság részéről: Traun ezredes és Holtz br. őrnagy. Szervező bizottság: Elnök dr. Németh Antal. Elnökhelyettes: Lenner Emil. Tagok: Dr. Angyal Armand, Árvay Géza, dr. Bánóczy Gyula, Bulkó Ferencz, Czerner Sándor, Csepregy Endre, Fügi Ágoston Giffing Mihály, Hauzer György, Hets Antal, Holczmann Ferencz, dr. Karácson Imre, Lasz Samu, Magvassy Mihály, dr. Mihályfy Ferencz, Mihálkovits Tivadar. Ruby Miroszláv, Sándory Ferencz, Schlichter Lajos, Stáhly György, Szabó István, Szávay Gyula dr. Veszprémi Vilmos, Tell Anasztáz. Elszállásoló és élelmző bizottság: Elnök: Lenner Emil. Társelnök: Acsai Xav. Ferencz. Tagok: Fadgyas Pál, Giffing Mihály, Horváth Antal, Jilg Ede, Kelemen Márton, Lasz Samu, Markovics Sándor, Mendel János, dr. Mihályfy Ferencz. Németh Reginald, Novák Antal, Osztovics Gellért, Ott Frnő Ruppenthal Lajos, Stumpf Dózsa, Szöcs Árpád, Ujlaky Géza. Segély-gyűjtő bizottság. Elnök: Dr. Németh Antal. Társelnök: Jerfy Antal. Tagok: Eitner Károly, Fleischmann Mihály, Dr. Kron János, Krausz Miksa, Lamberger Gyula, Lászlófy Kamill, Mocsári Gerő, Dr. Németh Károly, Perl József, Peregi Imre, Dr. Rapoch Frigyes, Récei Farkas, Simon Ferencz, Tauber,

A felsoroltak közt annyi a lelkes sportbarát, hogy bizton reméljük, hogy a győri verseny egyike lesz a legsikerültebbnek.

A szervező bizottság e hónap 2-án tartotta első ülését Németh Antal, dr. elnöklete alatt. Az ülés a következő fontosabb kérdésekben döntött.

Hol legyen a versenytér? Két vélemény adatott. Az egyik a gabonapiacot jelöli ki versenytérnek a másik a tákót tartja inkább alkalmasabbnak. A bizottság egy szavazat kivételével abban állapodott meg, hogy a versenytér a tákó legyen. A megyés püspököt küldöttségileg kéri fel a tákó szíves átengedésére

Ifjúsági hangverseny. Németh Antal dr. azt a tervet terjeszti elő, hogy a tornaversenynyel kapcsolatban ifjúsági hangverseny tartassék. A hangverseny határnapjai május hó 28 és 29-ke volnának olyképen hogy a 28 iki hangverseny belépdí díj mellett a nagyközönség számára, míg a 29-ki hangverseny a vendégek és a növendékek számára tartatnék fenn. A hangversenyen a növendékek működnének közre, ének- és szavalat előadásokkal, valamint monológok elszavalásával. A bizottság az elnök indítványát egyhangulag elfogadta.

A miniszter meghívása. Abban az időben, midőn a győri tornaverseny tartatik, Wlassich Gyula kultusz-miniszter Szombathelyre rándul le. A szervező-bizottság a kedvező alkalmat felhasználva, küldöttségileg kéri fel a minisztert, hogy Szombathelyről jöjjön el Győrre is. A küldöttség vezetője Németh Antal dr. kir. tankerületi főigazgató lesz.

A versenydíjak tekintetében a bizottság örömmel jelentheti, hogy máris ajánlottak fel ilyenek. Így Zechmeister Károly kir. tan. polgármester bejelentette, hogy a város részéről legalább is egy díjat kilátásban helyez.

A győri csónakázó és korcsolyázó egyesület, a lövész és vívó klub szintén adnak díjakat.

Az elismerő oklevelek tervezetével és szövegezésével Ruby Miroszláv főreáliskolai tanár bizatott meg.

A érmek felíratára nézve szintén megállapodott a bizottság, valamint arra is, hogy a tornaverseny lefolyása alatt reáliskolai ifjusági regattaverseny tartatik.

Beszterczébányai tornaverseny sorrendje.

1. Felvonulás; 2. Ének (Hymnus); 3. Az összes intézetek szabadgyakorlatai; 4. Katonai rendgyakorlatok. (A jelentkező intézetek); 5. Versenyfutás (IV—VIII. oszt.); 6. Sztörtornázás; 7. Egyéb versenyek, ugymint: a) IV—VIII. osztály mászó verseny póznakon, b) V—VIII. oszt. kötélhuzás intézetenkint, c) IV—VIII. osztály távolugrás, d) IV—VIII. osztály magasugrás, e) VII—VIII. osztály sulydobás távolságra; 8. Játék; 9. Oszlopba felállás; 10. A díjak kihirdetése; 11. Ének; 12. Elvonulás.

Az együttes próba május 27-én reggeli 8 órakor kezdődik a versenytéren.

A katonai rendgyakorlatok legkevesebb 24 tanulóval mutatandók be, az utasításoknak erre vonatkozó fejezete értelmében. Egyszerre négy intézet áll elő s a gyakorlat 8—10 percnél tovább nem tarthat. Fa- vagy más puskákkal a rendgyakorlatok nem mutathatók be.

A szergyakorlatok közül csakis a nyújtó, korlát, ló, bak választhatók.

A versenysre az egyes intézeteknek ápril 24-ig kell jelentkezniök.

A multkori a miniszteriumban nyert értesülésünkkel és az utasítással is ellenkezőleg a középiskolák IV. oszt. növendékei is résztvehetnek a versenyben. De az értesítésben a polgári iskoláknak csak V—VI. osztályai vannak megnevezve s így innen a IV. oszt. növendékei nem mehetnének.

A beszterczébányai rendező bizottság a következőleg alakult meg:

Elnökök: Csesznák Gyula, Beszterczébánya sz. kir. bányaváros polgármestere. Csipkay Károly, Zólyom-megye alispánja.

A rendező-bizottság tagjai: Dunay Ferencz, kir. tanácsos, a beszterczébányai tankerület kir. főigazgatója. Bosits János, m. kir. honv. ezredes. Fabuss Alajos, polgári isk. igazgató. Dr. Feja Ferencz, megy. főorvos. Groó Géza Lajos, tanító, ág. ev. algyimnasiun és városi polgári iskolai tornatanító. Laky István, főgymn. r. tanár, tornatanító. Léway István, Otto Károly, cs. és kir. alezredes Ralovich Lajos, főgymn. r. tanár, jegyző. Dr. Raisits Lajos, Scossa Dezső, Zólyom-megye kir. tanfelügyelője. Stadler Tófor, Dr. Tilles Béla, ügyvéd Tomcsányi Gyula, m. kir. erdőigazgató Turjay László főgymn. r. tanár tornatanító Varga Mihály, ág. ev. gymn. igazgató. Wirth Gyula, főgymn. r. tanár, tornatanító.

Az országos vívóverseny szabályzata.*)

Nevezések.

Az „országos vívó-verseny”-re hivatalos minden gentleman magyar állampolgár vlvó, legyen az amateur vagy mester, továbbá a cs. és kir. közös hadsereg és hadi iengerészet, a m. kir. honvédség és csendőrség tisztjei.

Az amatőrök amatőrökkel, a mesterek mesterekkel fognak versenyezni.

A résztvevők legkésőbb 1895. május 1-én este 8 óráig jelent-

*) Térszűke miatt csak a lényegesebb fejezeteket közölhetjük, s ezeket is a szükséges bírálat nélkül. Szerk.

kezhetnek írásban a végrehajtó bizottságnál, a Club irodájában, Eszterházy-utca 36. szám „Nemzeti Lovarda“ I. emelet.

A jelentkezésnél világosan kiteendő a versenyző vezetéke- és keresztnéve; polgári állása és lakcíme; pontosan megjelölendők továbbá a vivás ama nevei, a melyekben versenyezni óhajt; ezenkívül hogy mint műkedvelő vagy mint mester vesz-e részt.

Vívómesternek az tekintetik, kinek hiteles vívó-mesteri oklevele van, vagy ennek hiányában az, ki a kard és vitör vivást már legalább öt év óta nyilvánosan oktatja s ezt hatósági okmányával képes igazolni.

A jury minden felelősség terhe nélkül nevezéseket indokolás nélkül visszautasíthat.

A vívóverseny fegyverei a) kard b) vitör.

Minden versenyző tartozik a vívó-versenyt megelőző napon (május hó 11-én) délután 4 órakor a M. A. C. helyiségében (Nemzeti Lovarda) személyesen megjelenni, mely alkalmával a versenyzők a szükséges tudnivalókról értesítetnek és neveik feljegyeztetnek; a meg nem jelentek nem vehetnek részt a versenyben. Ez alkalomból minden nevező műkedvelő vagy mester, a végrehajtó bizottságtól kap egy igazolványt.

Ez az igazolvány feljogosít: a M. A. C. által rendezett eme vívó versenyen való megjelenésre, az ezt követő nyilvános vívómérkőzésre való szabad belépésre és a képesítettnek a vivásban való résztvételre.

Ugyanakkor fog megtartatni a „próbamérkőzés“ azon nevezőikkel, kik a végrehajtó-bizottság által erre utalva lettek.

A vívóverseny beosztása.

A vívóverseny három részre fog osztatni. E három rész:

- A) A próbamérkőzés.
- B) A versenyküzdelen és osztályozás.
- C) A döntőküzdelen (Akadémia).

A próba-mérkőzés.

A próbamérkőzésnek. — mely a fent már megjelölt helyen és időben történik, — tartoznak mindamaz ismeretlen pályázók magukat alávetni, kik képességeiknek elegendő fokát igazolni nem tudják, — vagy akik a végrehajtó-bizottság által erre kijelöltettek. Az itt felmutatott eredménytől fog függővé tétetni, ha vajon az illető becsajtható-e versenyre vagy sem. A próba-mérkőzések a jury által e célra kijelölt mesterek közreműködésével lesznek megtartva, azaz a próba-mérkőzésben a kijelöltek a mesterekkel fognak vívni, a jury által kiküldött albizottságok előtt.

Versenyküzdelen és osztályozás.

A versenyküzdelen és osztályozás 12-én d. e. 9 órakor veszi kezdetét.

a) A versenyküzdelen.

A verseny 4 „volt“ra megy, tehát az esett „volt“ok maximuma 7.

Minden fegyvernemnél, úgy a műkedvelő mint a mester-versenyzők, külön-külön, közvetlen a verseny megkezdése előtt sorshuzás útján párokra lesznek beosztva; mely beosztás adja az első sorrendet.

A párok küzdelméről a ki a 4 „volt“ot megkapja, a versenyből kilép.

Az első sorrend győztesei sorshuzás útján egymás között újból párokra fognak beosztatni, képezve így a második sorrendet.

A második sorrend győztesei az előbbieket szerint ismét egymás között fognak küzdeni, most már a harmadik sorrendben s így folytatódagasan mindaddig, míg végül csak egy pár marad. Ez utolsó verseny-mérkőzés győztese lesz

az első pályagyőztes, ellenfele lesz a második pályagyőztes.

Az utolsó előtti sorrendből kilépettek egymás között küzdenek még a harmadik és a negyedik helyért.

A két első pályagyőztes még az esetben is részt vehet a „döntő küzdelemben“, (akadémia) ha az első osztályuaknak megfelelő pontozatok összegét nem nyerték volna el.

Az esetben ha az utolsó előtti sorrend 3 párból állana, a 3 győztes, kik az utolsó sorrendet képezik, a következő módon fognak

egymás között versenyezni és pedig: az egyik versenyzőnek le kell győznie mindkét ellenfelét és csak akkor lesz „első pálya győztes“ az általa legyőzött két ellenfél pedig ez esetben küzd a második és harmadik helyért.

Ha a véletlen úgy hozná magával, hogy egyik ellenfél sem volna képes a másik kettőt versenyen kívül helyezni, úgy a sorrendi küzdelemben elért osztályozás eredménye, vagy — netalán egyenlő eredmény esetén — a jury szavazata dönt.

Ha az egyes sorrendekben a versenyzők páratlan számban lennének, úgy az utoljára kisorsolt pár-nélküli vívónak, a következő sorrendre maradt győztesek egyikével kell versenyezni, a ki e célból részére kisorsoltatni fog. Ha győztes marad, belép a következő sorrendbe, anélkül azonban, hogy ellenfele abból kimaradna; ha legyőztetik, eláll.

b) Osztályozás.

A vívó verseny alatt a jury megfogja állapítani a versenyzők képességi fokát: a melyre nézve mérvadó lesz ama közép szám, a mi a versenyző által az egyes sorrendi küzdelmeiben elért pontok összegéből ered. A jury ugyanis minden versenyzőnek képességét pontokban fogja kifejezni, mely pontok összege 0—20-ig terjedhet és pedig: 0—10 az erőt és 0—10-ig a művészetet illetőleg.

A jury ítéletének, illetve osztályozásának alapjául szolgálnak e szerint:

az erő elbírálásánál: a versenyzőnek ereje, ellenfele fölötti fölénye az adott „voltok“at illetőleg, különösen pedig a viművészeti szempontból annyira főfontossága „érzés“ érvényre emelése és a conditio;

a viművészeti képesség elbírálásánál.

a vívó állás helyessége, a vágások és védések szabályossága, a mozdulatok pontossága, a vitáv megtartása, a cselekvés változatossága és észszerűsége, a visszavágások gyorsasága, az elővágások, vascapások, szurások stb. biztonsága, a lovagias udvariassági formák betartása.

Minden sorrendi küzdelemnél az egyes versenyzők által elért „eredmény“ úgy állapittatik meg, hogy az egyes szavazó jury tagok által jegyzett „pontok“ összege elosztatik a beadott szavazó lapok számával.

Az „osztályozási fokok“ pedig úgy állapittatnak meg, hogy az egyes versenyzők által a sorrendi küzdelmekben elért pontok teljes összege elosztatik azon számmal, a hány sorrendi küzdelemben az illető részt vett.

Az első osztályba soroztatnak azon versenyzők, kik legalább 18 pontot nyertek, a második osztályba azok, kik legalább 14 pontot nyertek és a harmadikba kik legalább 10 pontot nyertek.

Döntő küzdelen (Akadémia).

Ezen döntő küzdelemben részt vesznek mindazon legjobb vívók, kik a verseny küzdelemben az első osztályba soroltattak. — Ezek sorshuzás útján páronként lesznek beosztva s egyetlen egy, — a jury belátása szerinti ideig tartó — döntő küzdelemben fognak mérkőzni, a kapott vagy adott „volt“ok tekintetbe vétele nélkül.*

A jury itt az erő „erő“ és „viművészet“ terén az egyes versenyzők által elért s e döntő küzdelemben felmutatott képességet fogja mérlegelni, az erőt 0—10 pontig a művészetet 0—10 pontig, s az itt elért eredményt 0—20 pontig megállapítani.

Az itt elért és pontokban kifejezett eredmény, továbbá már a verseny-küzdelemben megállapított pontok összegének középszáma fogja adni a legjobb vívók által egyenként elért végső azaz valódi eredményt.

Az így megállapított és legnagyobb eredményt kivívott versenyző lesz az országos vívó-verseny első győztese, második és harmadik stb. pedig az első után legtöbb ponttal kitüntetettek; egyenlő eredmény esetén a jury szavazata dönt.

*) Végzetlenül sajnáljuk, hogy ez a német „pont“os, de minden magyar vívó-versenyenylet osztályozás állapítja majd meg a győztest. A „pont“os helytelenségre alkalom adtán visszatérünk.

A mozdony-kerékpár.

(Képpel.)

Amit a technikus világ már oly régen sejtett, az végre a télen beteljesült: A kerékpár oly kitűnő és használható közlekedési eszköznek bizonyult, hogy pl. manapság alig van európai katonaság, a mely a kerékpárt szolgálatába nem állította volna; pedig ez sokat akar mondani, ha meggondoljuk, milyen szigorral szoktak mindent a katonaságnál előzetesen megvizsgálni.

Minden embernek azonban be kellett látni, hogy bármennyire is tökéletesítenek a százakra menő kitűnő kerékpárszerkezetek, bármennyire is kezdjük a kerékpározás művelését már a korai gyermekekhez kötni, hogy így a lábaknak folytonos ilyszerű működéssel nem várt és nem remélt erőre és kitartásra tesznek szert, — az országon folytonos fokozása lehetetlen, annak az emberi szervezetben fekszik egyik határa. Ha a láncz-kerékpároknál nagyobbá tesszük az áttevést, gyorsabban mehetünk ugyan, de több erőnkbe kerül és így egy bizonyos határon túl lehetetlen menni. Ha az áttevést (pl. hegyes vidékeken) kisebbítjük, akkor igen tetemes erőlködések nélkül nagy emelkedésű utakon is haladhatunk, — de csak lassan.

Egy új korszak kezdetét éljük a kerékpár használatát illetőleg! Az idei tél fordulópontot képez ezen közlekedési eszközök terén és így fontos ezt az időt aranybetűkkel följegyezni a sportíradalom amugy is fényes lapjain! Jegyezzük meg magunknak, hogy az 1895-iki év tavaszán hozták először forgalomba a mozdony-kerékpárt, mely függetlenné teszi a kerékpározót erejétől!...

Eme kijelentés szinte hihetetlennek látszik; pedig való igaz.

Egy müncheni gépgyáros czég: Hildebrand Wolfmüller már hosszabb idő óta azon fáradozott, hogy egy géppel hajtott kerékpárt szerkeszen; s ez végre sikerült is!

Mint a mellékelt ábrából kitűnik, ez a kerékpár is a rendes Safety gépek mintájára készült és pedig olyképpen, hogy hölgyek is használhassák. A kerékpár váza áll négy ferde és négy (majdnem) vízszintes csőből, melyek a szögleteken merevítően vannak egymással összekapcsolva. Az ezen nyolcz cső által képezett térben van elhelyezve az egész hajtószerkezet, védve egy áttört vaslemezzel, mely jól megvédi a gépalkatrészeket. A hajtáshoz szükséges erőt egy benzín-gázgép szolgáltatja, mely a négy vízszintes cső között van elhelyezve; a gép két hengerből és dugattyuból, továbbá a szelepekből áll, és nagyjában egy kis gőzgéphez hasonlít, mely a hátsó kereket közvetlenül (tehát lánczok nélkül) hajtja. A hátulsó kerék tengelynek mindkét oldalán van egy forgattyú, melyet az illető henger hajtórudja hajt; ez a kerék abban is különbözik a rendes kerékpároktól, hogy nem vékony küllők és egy pereméből áll, hanem egy vas tárcsából, a miáltal ez a lendítő-kerék szerepét játsza, a mire a gépnek szüksége van. A gép hajtására szükséges benzin egy tartányban (reservoir) van, mely a négy ferdén fekvő cső között van elhelyezve és 11 liter

kőbirtalommal bír, a melyből azonban csak $6\frac{1}{2}$ litert kell benzinnel megtölteni, hogy a többi hely a fejlesztendő gázoknak maradjon.

Minden ilyen gázgépnek kell egy gyújtólámpa, mely a gép megindítása előtt megnyújtandó és mindaddig ég, amíg a gép használatban van; ez a lámpa a gép jobb oldalán lévő ajtón át kezelhető. Szükséges továbbá hűtővíz is, mert a gép erősen fölmelegszik működése alatt; ez a víz a hátsó keréknek szekrényalakú sárfogójában van és onnét egy csövön át a hengerekhez folyik. A gázhengerek szelepeknek váltakozó nyitását egy szeleprúd eszközli, mely a gép jobb oldali forgattyúja által lesz hajtva. A benzinnel a lámpához való folyását egy egyszerű szerkezettel lehet szabályozni, mely a kormányrúd jobb oldali fogantyúja mellett van; ennek az emelőnek kisebb-nagyobb elmozdítása által lehet a kerékpár sebességét szabályozni.

Igen elmés a szerkezetnek az a része, mely lehetlenné teszi a gépnek járását az esetben, ha a gépen nem ül senki! Ez rendkívül előnyös oly „esetben“, a midőn a kerékpározó önkénytelen elhagyná ülését; ha a főntebbi szerkezet nem léteznék, a gázgép oly rendkívül gyors mozgásba jönne („a gép megszökik“, azt szokták mondani a gépészek), hogy minden összetörök.

Nagy gond van továbbá a fékezésre is fordítva. A közönséges kerékeken kívül (mely a mellő kereket fogja meg a rendes módon) van még egy lábfék is, melyet lábbal kell a földre nyomni és így nagy surlódást előidézni. Mint-hogy pedig ilyenkor (a jobbo dalt kormányrúd fogantyújánál lévő szabályozó emelővel) a gázgép működése is belesz szüntette, ennél fogva az üresen járó gép is úgy működik, mint egy levegő fék, hol a levegő össze-

szorítása által keletkezik fékezés, (mint pl. az újabb ajtó-záró készülékeknél). Ennélfogva háromféle fékezés létezik, ami a gyors menetben való megálláshoz szükséges is, ha meggondoljuk, hogy ez a gép 50—60 klg. nehéz és 30—40 klm. óránkénti sebességgel — vagyis mint a vasuti vonatok — képes haladni, ha ugyan találkozik ember, a ki ilyen örületes sebességgel merészel országuton haladni. Ez a sebesség azonban még fokozható 60 klm-re (gyorsvonal-sebesség!), mert a gép ereje fokozható $2\frac{1}{2}$ lőerőre. Emellett pedig meggondolandó, hogy a benzinfogyasztás 100 klméterenkint csak 75 Pfennig = 45 krba kerül és hogy a tartányba öntött $6\frac{1}{2}$ liter benzin körülbelül 300 klméternyi útra elegendő!

Mindezek után sportcollegáink azonban azt fogják mondani: hiszen az embernek gépésznek kell lenni, hogy ezzel elbánni tudjon! Pedig dehogy kérem! A gépnek szerkezete olyan egyszerű, hogy minden józan gondolkodású ember egyszeri magyarázat után meg fogja érteni. És különben is, — csak gondoljunk vissza 10—15 év előtti időkre, amikor még kevés kerékpár szerkezet volt ismeretes; ki ösmerte akkoriban behatóan a golyós csapágyat? És most? Minden jó kerékpáros nemcsak többféle golyós csapágyat, hanem sokféle pedált, kormányzszerkezetet, nyeret, pneumatikus gummi-peremét,

légszivattyút, csöngettyút, útmérőt, stb. stb. tanult megismerni. Tehát nem less boszorkányság még ezt is megtanulni, annyival is inkább, mert azt hiszük, már nem-sokára lesz alkalmunk Budapesten is láthatni ilyen mozdonykerékpárt, midőn aztán néhány szakszerű előadás elegendő lesz a teljes ismertetésre.

Egyelőre tehát elegendő azt megjegyezni, hogy a kerékpározás terén ezennel új korszak kezdődik! A találmány nagyon fejlesztésképes, és így valószínűleg egymásután sok gyár által fog felkaroltatni; kötelességünknek fogjuk ismerni a fontosabb mozzanatokat t. sportcollegáinkkal folyton megismertetni, hogy idővel a mozdony-kerékpár fejlődése e lapok hasábjában követhető legyen.

Haladjunk! Megállni annyi, mint hátra maradni... Budapesten, 1895. április 2. án.

Schwanda Gusztáv.

A Nemzeti Hajós-egylet sporteredményei.

A m. hó 27-én tartott egyleti közgyűlésen felolvasott 31-ik évi jelentésből közöljük a sportviszonyokat tárgyaló részt.

A lefolyt évben sem lankadt tagjaink buzgalma; és habár nem állítottunk a versenyekre több csapatot, mint 1893-ban, mégis egyletünk sport-színvonala 1894-ben ismét jelentékenyen emelkedett az által, hogy a budapesti versenyen, a nemzetközi négyes számban senior csapatunk győzelmet aratott Magyarország addig legjobbnak bizonyult négyes csapata felett.

Ezen nagy jelentőségű győzelem mellett, a mely bebizonyította, hogy 1894-iki senior négyes csapatunk a legjobb volt Magyarországon, sajnálattal kell megemlekeznünk arról, hogy az 1893. évben győztes bajnokunk rossz start miatt kedvét vesztvén, néhány evezős-csapás után a versenyt feladta.

Összesen hat versenyben indultunk. És pedig június 24-én a bécsi evezős versenyen két számban és július 1-én az országos evezős szövetség által rendezett budapesti versenyen négy számban.

Bécsben mind a két számban győztünk, Budapesten azonban csak egy számban, a fent említett nemzetközi négyesben.

Ugy ezen versenyt, valamint a bécsi versenyeket is ugyanazon kiváló csapatunk nyerte meg. És annál nagyobb elismeréssel kell megemlekeznünk ezen derék csapatunkról, mert a training alatt különféle hátrányos állapottal kellett megküzdnie.

Az evezősök ismételt változásának és a csapatok késői megalakulásának kell jórészt betudnunk a budapesti versenyen szenvedett vereségeinket, melyek ezen okoknál fogva minket egészen váratlanul nem értek. Nem is a győzelemre való alapos remény, hanem azon tekintet, hogy a Walk-owerek számát kevesbitsük s ez által a versenyek külső sikerét előmozdítsuk, indított minket arra, hogy a kezdők négyes versenyében és a balatoni díjban startoltunk és fájdalmas meglepetést csakis a bajnoki díj elvesztése okozott.

Mindenesetre egyletünk köszönetét érdemelték ki nemcsak a győztes csapat evezősei és ezen csapatnak Bécsben és Budapesten kormányosai,*) hanem azon tagtársaink is, a kik önfeláldozó buzgalmukkal lehetővé tették

azt, hogy egyletünk Budapesten több versenyszámban is startolhatott.

Evezőseink nagyrésze a július és augusztus hónapokat szabadságon szokta tölteni és ez volt az oka, hogy a tiszai regatta szövetség által pedig július 30-án Balatonfüreden és a demográfiai congressus alkalmából szeptember 6-án Budapesten rendezett versenyben (táv-evezős verseny) részt nem vehettünk. De annál nagyobb érdeklődés között folyt le az egyletünk kebelében szeptember 19-én megtartott házi verseny, mely két négy-evezős versenyszámból állott.

Fiatal evezőseink a részükre rendezett első versenyben már szép előmenetelről tettek tanúságot; a második verseny pedig, melyben idősebb tagjaink és győztes verseny csapatunk szétszétva vettek részt, stylus és érdekesség tekintetében bármely nyilvános versenynyel kiállhatta az összehasonlítást.

Tagjaink érdeklődése úgy a nyilvános versenyek, valamint a házi versenyek iránt állandó volt, a mi a sikerek eléréséhez szintén hozzájárult. A nyilvános versenyekre csapatainkat W. Barry angol trainer képezte ki, míg új evezőseink gyakorlásával egyletünknek idősb tagjai foglalkoztak.

Birkozási szabályok.

A tornaegyletek országos szövetsége felszólítására az újpesti tornaegylet is beküldte észrevételeit a birkozási versenyszabályok tárgyában. Alant írott mint azon egyletnek díjtalan társművezetője, elvből és gyakorlati meggyőződésből, teljesen ugyanazon álláspontra helyezkedvén, nyilvános vitatás tárgyává óhajtja tenni az újpesti tornaegylet észrevételeiben hangoztatott elveket; hogy ez által is több szakvélemény legyen ismertté és hogy a tornaegyletek körén kívül álló egyének is hozzászólhassanak e kérdéshez, mielőtt az országos t. e. szövetség végleg megállapítaná a magyar birkozási versenyszabályokat.

Az újpesti tornaegylet választmánya által is elfogadott nézetek főbb pontjai ezek.

1. Magyar birkozási szabályzatul ne fogadjuk el egész teljességükben — változatlanul — egyetlen más nemzet által alkotott szabályzatot sem, legyen az római-, görög-, francia-, amerikai-, vagy bárminő névvel is nevezve; hanem dolgoztassék ki egy a magyar természetnek megfelelő olyan birkozási módszer és szabály, a melynek alapján bárki is könnyen megérthesse és megtanulhassa azt, hogy minő támadások és minő védekezések előnyösek, hatásosak és nem kifogásolhatók sem a testi épség, sem az illem, sem a sportszerűség. sem pedig sajátos magyar természetünk tekintetében.

2. Országos rendezés keretébe ne vonjuk bele a kisebb fontosságú különleges birkozási módokat minők péld. ezek: Az ellenfél egyik markából egy kavicsot, vagy mindkét kezéből egy botot kicsikarni, elvenni. A felkart fogva fekvésbe dönteni. Hanyatt fekvő lábkulcsolással átbukfenczeztetni az ellenfelet (u. n. török birkozás). Az ellenfél hüvelykujjának átmarkolásával állásból kimozdítás vagy fekvésbe döntés. Az u. n. schweiczi zsákbirkozás (rövid nadrág-szárát bal kézzel és a derék-övet hátul jobb kézzel fogva). A térdpülő vagy ülő vagy fekvő helyzetből kiinduló és valamennyi csoportbirkozások (péld. megjelölt körből vagy helyről kiszorítása az ellenfélnek vagy feleknek, vagy egymás hátára vagy vállára ülve tömeg birkozások). Végül a növendékek páros birkozása. Mindezek rendezése és

*) A csapat evezősei voltak: Pánczél O., ifj. Szentgyörgyi J., Mayer Gy., Hübner E. Kormányos: itt Pitroff K., Bécsben Csuka Lajos.

szabályozása hagyatnék meg az egyes testgyakorló testületeknek önkormányzati hatáskörében.

3. Országos rendezéssel csakis a páros szabad birkózásnak két módja szabályoztassék, u. m. *egy könnyebb és egy nehezebb*. A könnyebb u. n. „*népies*” vagy „*pásztor*” birkózásnál tekintettel kell lenni a régi magyar birkózási eljárásra is, valamint arra is, hogy a győzelem könnyebben legyen kivívható mint a nehezebb u. n. „*sport*” vagy „*műbirkózás*” mellett. Ezen utóbbinál pedig még részletesebben felsorolandók a tilos és a megengedett támadások és védekezések nehogy olyan fogások is elfogadottnak vétethessenek, a minők alkalmazása a néző magyar emberben csak visszatetszést sőt undort ébreszt és magokban a viaskodókban is az indulatot vadságig fokozva a szó szoros értelmében nem is birkóznak, hanem dulakodnak; nem tekintve ellenfelükben a nemes vetélkedő társat, hanem csak testi épségét veszélyeztető feldühödött ellenét, kivel szemben minél elviselhetlenebb, fájdalmasabb fogásokkal kell élnie pusztán önvédelemből is.

4. Általában *tilos fogásoknak* kellene kijelenteni a következőket: Az ellenfél ujjait fogni, Karját csavargatni. Arcba nyúlni, fület, haját, fejet fogni. A nyak előrészt fogni vagy az állat kézel hátra tolva mintegy felpezckelni. A deréken vagy hason az ellenfél húsába markolni. Kézrel vagy karral vagy lábbal, térdrel az ellenfél némi részére ütést vagy nyomást intézni. Általában ütni vagy ütással fogni. Az ellenfél fejét, illetőleg nyakát hónalj alá szorítani. Csipni vagy érzékeny helyekre fájdalmas nyomásokat alkalmazni (péld. az átkaroltatásból szabadulhatásért az ellenfél hónaljai alatt a bordákra, vagy a halánték csontjainál fejére ujjbütykökkel nyomást tenni). A vállon átdobás megkísérlése az ellenfél egyik kezének és karjának megragadásával. A már ledöntött és egyik karjára támaszkodó ellenfélre rohanva rádőlni, mihdkt esetben kartörés veszélye áll be.) Az ellenfelet átkarolva, annak keresztcsontját (a mint mondják) „*törni*” egyik hüvelykujj bütykével. Az ellenfél lábait fogni állva vagy fekvő. Fekvésben lábfej csavarással hanyattfordítás. Fekvésben a kitűzött percek után is birkózni. Ruhát fogni, tépni. Harapni. Lábfejre szántsándékkal tiporni. Lábszárra lábbal ütést rúgást tenni. Ezekből látható, hogy a jelenleg gyakorlatban levő u. n. francia birkózási fogások veszélyesebbjei és fájdalmasabbjai ezután tiltva lennének.

5. A *megengedett fogások* itt térszűke miatt sem sorolhatók fel, de különben is a tiltott fogások után már azokat elgondolhatni. Mindazonáltal az országos szabályzatban felsorolandók lennének.

6. A „*pásztor*” (népies) birkózás főbb szabályai közé például ezeket vennék: Az ellenfelek adott fogásból kezdik a birkózást, bal karral lent, jobb karral fent ölelni át az ellenfelet, a fogás a derékon zárt újjakkal, bal kézzel a csukott jobb kéz öklét fogni. Ezen felvett fogásból a birkózás folyamán szabadna átmenni más fogásba is, de a szétvállás pillanata után újból csak az első fogással lehet kezdeni. A lábbal gáncsolni nem szabad, valamint a földön fekvésben sem birkózni. Vesztes fél az, a ki legegőbb úgy bukik a földre, hogy test törzsének bármely része váll, tempor, hát, has vagy mell) bárcsak pillanatra is a földet érinti, még ha sikerülne is néki az elbukás után azonnal a térsa fölé kerekednie.

7. A *műbirkózás* (sport b) főbb részeiben a következőkben különböznék a „*pásztor*” birkózástól: Az ellenfelek előzetesen nem fogódnak össze, hanem szabadon közeledve egymáshoz, először a fogás-vételért küzködnek. Itt szabad a lábbal gáncsolás és a földön

fekvésben is birkózni 6 azaz hat másodpercig. Vesztes fél az, kit az ellenfele a földre bukás után 3 azaz három másodperc tartamáig képes úgy leszorítva tartani, hogy annak tompora és legalább is egyik válla a földet érintse. Tehát nem kívántatnék mindakét válnak 5 percig leszorítva, tartása, mint jelenleg majd mindenütt külföldön, hogy az az undorító földön hempergés, kar és kézficzámító dulakodás kizárassék a magyar birkózásból. A tiltó fogások a 4. pont alatt felsoroltattak. A megengedett fogások pedig a birkózás rendes menetét mutatván: annak helyes kidolgozása, rendszerbe foglalása csak azután történhetik meg, ha a főbb kérdésekben hazai testgyakorló testületeink legalább is elvi megállapodásra jutottak. De már előzetesen is nyilván való dolog annak szükségessége, hogy azon országos birkózási versenyszabályzat egyszersmind birkózási módszertan is legyen; mert azt meg kell határozni részletesen, hogy így vagy amúgy támadni, fogni szabad és hogy ezen vagy azon nemű támadás ellen így vagy úgy védekezni szabad. Ha pedig ezt megírjuk az nemcsak szabálynak, hanem módszertannak is igen üdvösen be fog válni. Igaz, hogy ennek megírása kissé nagyobb feladat, mint akár egy vívási versenyszabály és módszertan kidolgozása, mert a támadási és védési formák nincsenek itt még annyira kipróbálva és begyakorolva mint a vívásnál, mindazonáltal reméljük, hogy a magyar tornaegyletek országos szövetségét megkezdett ebbeli üdvös tevékenységében hazai tornaegyleteink eléggé támogatták és fogják támogatni adatgyűjtésekkel és szakszerű véleményeikkel, hogy az képes is lesz egy valódi magyar helyes birkózási módszert és szabályt kidolgozva, gátat vetni hazánkban ama sokféle helytelen, sportszerűtlen, veszélyes és sokrészében igen visszataszító birkózási módok tovább terjedésének.

8. *Birkózási versenyszabály egyszersmind birkózási módszerül* is használható lenne, ha a megengedett fontosabb, fortélyosabb támadási módokat bizonyos rendszerbe foglalnák és külön-külön mindegyik után közvetlenül leírnák a megfelelő szabad védekezési módokat is. A beosztás például ilyenféle lehetne: *I. fejezet. = Fogáshoz jutás. 1-ső szakasz. = Az ellenfél egyik kézcsuklóját fogni el. 2-ik szakasz. = Az ellenfél egyik felkarját fogni el. 3-ik szakasz. = Az ellenfél mindkét kézcsuklóját fogni el. 4-ik szakasz. = Az ellenfél mindkét felkarját fogni el. Ezen négy szakaszban külön pontok alatt elősorolandók lennének a fogások céljai és mindjárt utánuk a védekező ellen állások illetve a viszont támadással védekezések. Például: az első szakasznak 1-ső pontja. = Jobb kézzel ragadni meg az ellenfél jobb kézcsuklóját, hogy előre rántással annak jobb oldalához férhessünk. Védekezés: a kéz megfogatása pillanatában gyors $\frac{1}{4}$ fordulat jobbra, egyidőben bal kézzel megfogadni az ellenfélnek jobb felkarját, bal lábbal mögéje lépni és őt gyorsan vissza rántani és bal térdgáncsával hanyatt dönteni. 2-ik pont. = Bal kézzel ragadni meg az ellenfél jobb kezét, hogy azt fel vagy oldalt lökve, vagy le és hátra szorítva, a hónalja alá dughassuk bal karunkat. Védekezés: az elfogott jobb kezét, hajlított és testhez szorított karral, lent és előre tartani és kissé mélyebbre hajolva maradni, míg ellentámadásba nem juthatni a másik kéz és karral. 3-ik pont. = Az ellenfélnek egyik kézcsuklóját ragadni meg mindkét kézzel, azt erősen fogni, húzgálni és tologatni, míg egy kedvező pillanatban a derék átkarolás vagy előre rántással oldalra bukztatás illetve taszítás megkísérlendő. Védekezés: a támadó félnek egyik kézcsuklóját ragadni meg a szabad kézzel és erősen ellentállni minden gyors kéztusának, míg alkalom nem jön a viszont támadásra. Így rész-*

letezendő lenne a 2. 3. és 4-ik szakasz is. Azután következnek *II. fejezet* a derék fogások céljairól és ellenvédekezéseiről. *III. fejezet* a fogás nélküli tasztásokkal egybekötött gáncsolásokról illetőleg buktatásokról. *IV. fejezet* a ledöntöttnek 3 másodperczig a földre leszorítás módjairól és ez ellen védekezésekről. Az *V. és* következő fejezetek szólnának a birkozási versenyek rendezéséről, menetéről, idejéről, területéről, elbírálásáról és a verseny díjakról.

Porzolt Lajos.

A „Magyar Testgyakorlók Köre“-nek tavaszi versenyei

1895. évi április hó 28-án délután Budapest—gödöllői országúton.

I. Kerékpárverseny. (Nyíltverseny.) Táv. 35000 m. Bárminemű együléses gép számára. — Elsőnek a kör nagy ezüst érme és tiszteletdíj, másodiknak a kör kis ezüst, harmadiknak a kör bronz érme. Mindazok továbbá, kik a távot 1 óra 45 perczen belül teszik meg, a kör bronz érmét nyerik. — Indulás pontban d. u. 4 órakor a 6000 métert jelző kőnél, forduló, a 23500 métert jelző kő, cél a 6000 métert jelző kő.

II. Távfutás. (Nyílt verseny.) Táv. 3000 m. Elsőnek a kör nagy ezüst érme és tiszteletdíj, másodiknak a kör kis ezüst, harmadiknak a kör bronz érme. — Indulás pontban d. u. 4¹/₂ órakor, a 6000 métert jelző kőnél, forduló a 7500 métert jelző kő, cél a 6000 métert jelző kő.

III. Kerékpár verseny. (Zárt verseny.) Táv. 15000 m. a „M. T. K.“ azon tagjai részére, kik még kerékpárversenyben első díjat nem nyertek. — Elsőnek a kör kis ezüst, másodiknak és harmadiknak a kör bronz érme. — Indulás pontban d. u. 5 órakor a 6000 métert jelző kőnél, forduló a 13500 métert jelző kő, cél a 6000 métert jelző kő.

IV. Gyaloglás. (Zárt verseny.) Táv. 5000 m. a „M. T. K.“ azon tagjai részére, kik gyaloglásban még első díjat nem nyertek. Elsőnek a kör kis ezüst, másodiknak és harmadiknak a kör bronz érme. Indulás pontban d. u. 4³/₄ órakor a 6000 métert jelző kőnél, forduló a 8500 métert jelző kőnél, cél a 6000 métert jelző kő.

Nevezési zárnapp 1895. április hó 21-én este 8 óra.

A záridőn túl érkező nevezések, valamint a tétnélküliek, figyelembe nem vétetnek.

A nevezések a „Magyar Testgyakorlók Köre“ titkárságának V. ker. Markó-utcai kir. kath. főgymnasium „nevezés“ szó feltüntetésével küldendők.

A „Magyar Testgyakorlók Köre“ igazgatóválasztmányának 1895. márczius 9-én tartott ülésén kelt határozata alapján.

Budapest, 1895. évi márczius 10-én.

Steiner Hugó,
titkár.

Dr. Hirschfeld Antal,
alelnök.

Külömfélék.

A magyar athletikai club által folyó évi május hó 12-ikén rendezendő országos vívó verseny és nyilvános vívómérkőzésből kifolyólag Gerenday György alelnök vezetése alatt Wlassics Gyula cultuszminister úrnál egy küldöttség tiszteletgel annak kieszközlése végett, hogy az államtól 4 aranyérmet kapjon. A minister úr igen kitüntetőleg fogadta a küldöttséget s kilátásba helyezte, hogy a club ezen kezdeményező lépését támogatni fogja, s a 4 állami aranyérmet megadja. A minister úr meleg érdeklődése igen jó hatást tett a küldöttségre,

örömmel tapasztalván, hogy ily magas helyen mily kellő elismerésre talál a M. A. C. munkálkodása. Ugyanez alkalommal a küldöttség megjelent még Zsilinszky Mihály államtitkár úrnál is, ki kifejezést adott annak, hogy a testnevelés ügyével hathatósan foglalkozik s így örömmel látja magánál a club tagjait. A club alelnöke a székes fővárosnál is 4 arany érme kitűzését kérelmezvén, a kérvényt Markus József alpolgármester úrnál benyújtotta, ki szintén örömmel látja a club törekvését s maga részéről hathatós támogatását helyezte kilátásba. A mint látszik tehát az irányadó körökben a club vállalkozása kedvezően ítéltetik meg, a mi annyival inkább is örvendetes, mert ily nagyszabású vívóverseny az első levén, annak sikere nemzeti horderővel bír s csak akkor vezethet jó eredményre, ha a siker érdekében minden tényező együttesen működik. A club helyiségei már most vívókkal telve vannak, s úgy a helybeli, mint vidéki sőt bécsi vívó körökben is élénk a mozgalom, a versenyre mindenütt komolyan készülnek.

A budai kerékpár-egylet által 1895. május hó 5-én d. u. 3 órakor a budafok-martonvásári és budafok-ercsi-i országúton rendezendő kerékpárverseny sorrendje:

I. Főverseny. Táv. 50 km. Pálya a Budafokon túl levő 10 kmt jelző kötől az ercsi-i országúton levő 35 kmt jelző köig és vissza. Nevezhet minden magyarországi sport-egylet oly amateur tagja, kinek állandó lakhelye Magyarországon van. Versenyezni bármily együléses kerékpárral lehet.

II. Sportkedvelők versenye. Táv. 30 km. Pálya a Budafokon túl levő 10 kmt jelző kötől a mártónvásári uton levő 25 kmt jelző köig és vissza. Nevezési díj: 4 korona. Nevezhet minden magyarországi sportegylet Magyarországon tartózkodó oly amateur tagja ki 24-ik életévét betöltötte és országúti versenyen részt még nem vett. Versenyezni 12 kgrammnál könnyebb géppel nem lehet.

III. Junior verseny. Táv. 20 km. Pálya a Budafokon túl levő 10 kmt jelző kötől a 20 kmt jelző köig és vissza. Nevezési díj 4 korona. Nevezhet minden magyarországi sportegylet Magyarországon tartózkodó oly amateur tagja, ki nyílt versenyen díjat nem nyert. Versenyezni 14 kgrammnál könnyebb géppel nem lehet.

Nevezési zárnapp 1895. május hó 2-án este 10 óráig.

Az indítás az I. versenyen d. u. 3 óra a II. versenyen 3 óra 5 percz, a III. versenyen 3 óra 10 perczkor történik.

A verseny után este 7 órakor a sósüfűdőben társas vacsora és díjak kiosztása.

Az egyes versenyekre érmek és tiszteletdíjakat tűzött ki az egylet.

A magyar testgyakorlók köre m. hó 31-én tartotta VII. rendes közgyűlését. Ajelnökök lettek: dr. Hirschfeld Antal, dr. Todesco Lajos. Választmányi tagok: Alexander Fülöp, Deutsch Jenő, Fischl Simon, Freund Sándor, Grünwald Mór, Handel Tódor, Káldi Jenő, ifj. Klykó István, Konta Arnold, Lord Albert, Müller Dávid, Ottó Nándor, Péntes József, Séthy Ferencz, Schey Ernő, dr. Schwarz Vilmos, Steiner Hugó, Strom Gyula, Szigeti József, Szilárd Dezső, Todesco Árpád, Grünbaum Ferencz, Vajda Marci, Weisz Armin. Választmányi póttagok: dr. Teller Miksa, Kármán Izidor, Malcsiner Gyula, Mocsári Ottó, Seiden Dávid, Wilczek Lajos.

A „Magyar Uszó-Egyesület“ f. hó 6-án tartotta tisztviselői választását. Titkárrá Füzessey Árpádot, pénztárnokká és gondnokká Balogh Hugót, ellenőrré Tasnádi Endrét, ügyesszé dr. Dick Sándort választották meg.

Elégedetlen tornatanárok. Egy keserű panaszszal telt levelet kaptunk, melyben azon tornatanárokról van szó, kik az állami középiskolákban más tárgyak rendes tanárai, de a tornát is tanítják, még pedig teljes óraszámban. „Nagy elkeseredés — olvassuk a levélben — a régebbi tornatanárok közt, hogy csupán 5—6 torna-

tanári állást rendszeresítették évi 800 frttal és megfelelő lakbérrel; azokról pedig, kik más rendes tárgyak mellett 15—20 év óta a tornának is rendes tanárai, teljesen megelégedtek. Ezeknek fizetésök jóval kevesebb, mint a most rendezett, ugynevezett önálló tornatanároké. Főleg a királyi kath. gimnáziumokban tanító tornatanárok vannak megnyomorítva, és mondjuk ki meg-szégyenítve. E panasznak tehát az az alapja, hogy ugyanazon munkáért az állam kétféle fizetést ad, ha az órák adása órátöbblet vagy a kötelezett órákból telik. A csak tornát tanító tanár teljes óraszám után mint rendes fizetést 800 frtot kap. A más tárgyak mellett órátöbbletben tornát is tanító ez órák után jogosan csak a szokásos többletre számíthat és nem egy másik egész rendes tanári fizetésre. Eddig az államnak van igaza. De most következik a panasznak jogos alapja. A tornatanításért járó összeget az állam több rendszeresített állásnál megkettőzte, de ezen összeggel nem hozta arányba a tornatanítási órátöbbleteket. Így tehát megtörténik, hogy egyik iskolánál a csak tornát tanító tanár 800 frtért látja el a tornatanítást, míg a másikban e munkáért a más tárgyat is tanító 400 frtot kap. Az igazság tehát úgy itt, mint mindenféle órátöbbletnél az, hogy mikor az alapfizetést emelik, emelni kell ennek megfelelően az óradíjtöbbletet is, az óradíjasok fizetését is. — Persze, hogy ezek sorsának javítására a sor csak utoljára kerül, mint a dijnokokéra, de hisszük, hogy rákerül.

A körmendi atletikai club f. hó 2-án tartá évi rendes tisztújító közgyűlését. Az elnöki jelentések tudomásul vétele és a számadások jóváhagyása után, a tisztújítás a következőképpen ejtetett meg. Megválasztottak: Elnökké: Rusa Lázár, alelnökké: Molnár István, pénztárnokká: Lechner György, titkárrá: Mészáros Ernő, szer-tárnokká: Dr. Hering Miklós, választmányi rendes tagokká: Dr. Diénes Elek, Obál Mihály, Horváth Béla, Dr. Füredy Gusztáv, Soós Sándor, Sipos Viktor, Heinrich Mór, Udvarny Ferencz, pótagokká: Neumann Emil és Anesini Viktor, számvizsgálókká: Rábai Zsigmond Babolcsai Kálmán, Jakoby Jenő.

Az országos közegészségi egyesület. f. hó 4-én délutáni ülésén két érdekes felolvasás volt Elischer Gyula beszélt az evezőssportról, különös tekintettel az egyetemi ifjúságra. Kifejti, hogy a tudományos foglalkozás rendszeresen nervozításra vezet. Ennek leghatásosabb ellensúlyozója a sport összes ágai közül az evezés. mert ez az összes izomzatot a legjobb higiénikus viszonyok között fejleszti. Ismerteti a korrekt evezést anatómiai és fizikai szempontból s oda konkludál, hogy az egyetemi és középiskolák felsőbb osztályu tanulói számára éppen az evezősport volna legalkalmasabb testedző játék és mulatság. Egyáltalán kötelezőleg akarná kimondani, hogy minden egyetemi polgár alaposan foglalkozzék a sport valamely ágával. Szükségesnek mondja, hogy egyetemünkön evezősklub jöjjön létre az angol egyetemek példájára. Kárpáthy Béla beszélt ezután az álló írásról. Ismerteti azokat a veszedelmeket, melyek a rossz test tartás mellett írástól keletkeznek, indítványozza, hogy az egyesület keresse meg a közoktatásügyi miniszteriumot és a fővárost hogy az álló írást már jövő tan-évtől kezdve kötelezőleg vezessék be. A főváros pedig az úgy is túlhalmozott tisztí orvosok helyett iskola orvosokra bizza az iskolai egészségügy gondozását.

Bycicle-club Szegzárdon. Mult vasárnap több szegzárdi sportsmann és különösen a bycicle-sport iránt érdeklődők gyűlést tartottak, hogy bycicle clubbot alakítsanak. A gyűlés, az úgy tüzetes megbeszélése után, dr. Steiner Lajos ügyvédet kérte fel, hogy a helyi viszonyok tekintetbe vételével a club alapszabályait dolgozza ki, a mit dr. Steiner, szokott előzékenységével, szívesen magára is vállalt.

A Nemzeti Tornaegylet e hó 27-én este 7 óra-kor Szentkirályi-utcza helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Elnökválasztás. 2. König Géza egyleti pénztárnosnak tiszteletbeli taggá leendő megválasztása. 3. Esetleges indítványok.

Vasvármegyei Sport-Egylet versenyei. A „V. S. E.” f. é. május 12-én kerékpár-versenyt rendez. Sorrend: Szombaton május hó 11-én esti 8 órakor ismerkedési estély a „Hungaria” szállóban. Vasárnap május hó 12-én délelőtt korso-menet. Gyülekezés a Hungária kávéházban. Délután 3 órakor: Verseny kezdete. Este 8 órakor: Társas vacsora és díjak kiosztása a „Sabaria” szállóban. Verseny-sorrend: I. Megnyitó-verseny. 2000 méter (5 kör.) Nyitva minden magyarországi kerékpáros-egyesület tagjai részére. II. Főverseny 5000 méter. (12 $\frac{1}{2}$ kör). Nyitva minden magyarországi kerékpár-egyesület tagjai részére. III. Tiszti verseny 3000 méter (7 $\frac{1}{2}$ kör). Nyitva a cs. és kir. közös hadsereg és a honvédség tisztjei és egy évi önkéntesei részére. IV. Vendégek versenye 4000 méter (10 kör). Nyitva a szombathelyiek kivételével minden magyarországi kerékpáros-egyesület részére. V. Altszti verseny. (12 $\frac{1}{2}$ kör). Nyitva a cs. és kir. közös hadsereg és a honvédség legénysége részére. Elsőnek, másodiknak és harmadiknak tiszteletdíj. VI. Record-verseny 1000 méter. (2 $\frac{1}{2}$ kör). Nyitva minden magyarországi kerékpáros-egyesület tagjai részére. Elsőnek, ha recordot mngjavítja, arany érem és tiszteletdíj. Idő: 1'43 $\frac{3}{4}$ perc. VII. Vasvármegyei verseny 5000 méter. (12 $\frac{1}{2}$ kör). Zárt verseny a vasmegyei kerékpáros egyletek tagjai részére. VIII. Hölgyek díja 10,000 méter. (25 kör.) Nyitva minden magyarországi kerékpár-egylet tagjai részére. IX. Vigasz-verseny 3000 méter (7 $\frac{1}{2}$ kör). Részt vehetnek mindazok, kik az előző versenyekben díjat nem nyertek. Nevezési zárlat 1895. május 5-én déli 12 óra. Az egyes versenyekre érmek és tiszteletdíjak vannak kitűzve.

Az oxford-cambridgei csónakverseny, melyet a két híres angol egyetem ifjúsága küzd ki egymás ellen már évek óta e hó 6-án került eldöntésre. A favoritek a sktétkek dressses oxfordiak voltak, s megfelelően a be-léjük helyezett bizalomnak, könnyen győzték le világoskék dressses ellenfeleiket. A versenyt fenállása óta Oxford 29-szer, Cambridge 22-szer nyerte meg, egy ízben pedig holtversenyben érték czlhoz.

X. Klósz György fényképészeti műintézet Budapest V. Kossuth Lajos-tcza 18 sz. I. emeleten Telefon állomás Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar-, mű-, és tan-tárgyakról sat. Photolithographia, czinkographia, fénynyomat, autographia, fénymasolat.

Szerkesztői üzenetek.

A. T. Miskolcz. Köszönet a tudósításért. **H. B. Lőcse.** Nem tudjuk meg lesz-e velünk elégedve; de különben is csak a formában nem értünk egyet kollega urral.

Egy grófnő, fiatal, szép, gazdag és hazátlan, csak egy szeretetet ismer: Magyarország szeretetét! csak egy kívánsága van: életét egy lovagias, katolikus hozzá méltó magyarral tölteni el!

Ki ajánlja fel neki házat, habár egyszerű ne-mesi otthonul is.

A szíves ajánlatokat „Kis met 888” jegy alatt kérjük a kiadó-hivatalhoz intézni.

SPORT.

A n. é. közönségnek ajánlom nagyválasztékú raktáromat mindennemű bicyclet-nek, ép úgy saját készítményű

villam-kerékpárimat

a legolcsóbb arakban.

Három darab vevőinek nagybani árat számítom. Dustartalmu árjegyzé-kem megrendelésénél előfordult visszaesések következtében, ezentúl szí-veskedjék 10 kros levelbélyeget mellékelni.

HERBSTER KÁROLY,

mechanikus és vezérképviselő a világhírű Humber-kerékpárosnak,

Budapest, Károly-körut 9.